

ЗМІСТ

Засідання тридцять сьоме, ранкове (Вівторок, 16 травня 2017 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...2
Заява фракцій політичної партії «Народний фронт» та Радикальної партії Олега Ляшка	...14
Заява груп «Воля народу» і «Партія «Відродження»	...15
Внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України	...16
Прийняття Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Артеменка А.В.»	...27
Направлення на повторне друге читання законопроектів:	
«Про комерційний облік комунальних послуг»	...33
«Про житлово-комунальні послуги»	...60

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ СЬОМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
16 травня 2017 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Можемо проводити реєстрацію? Прошу народних депутатів зареєструватися. Будь ласка.

Зареєстровано 366 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги! Передовсім дозвольте привітати вас, весь Український народ із завершенням офіційних процедур з надання громадянам України безвізового режиму. Хочу наголосити, що всі вимоги, поставлені перед Україною, були виконані завдяки діяльності Верховної Ради України. Усі рішення приймалися тут у важких дискусіях, дуже непрості рішення. Верховна Рада України цього скликання продемонструвала здатність приймати такі рішення і, власне, завдяки цим рішенням ми змогли вийти на рішення, яке має великий символічний аспект, що робить наш шлях до Європи незворотним. І я вітаю всіх українців, всіх колег з рішенням, яке прийнято Європейським парламентом. Офіційні процедури завершаться найближчим часом. Вітаю, колеги! *(Оплески)*.

Давайте також привітаємо наших колег народних депутатів, у яких сьогодні день народження, – Олександра Івановича Дубініна і Віктора Миколайовича Остапчука *(Оплески)*.

І хочу наголосити, що в порядку денному на сьогодні маємо два ключові блоки питань для розгляду – це дуже важливі питання житлово-комунального господарства, які перенесені з минулого тижня, а також питання інформатизації, які комітет готував протягом двох місяців для розгляду Верховною Радою України. Тому закликаю всіх колег до активної плідної роботи протягом дня.

Як зазвичай, ранкове пленарне засідання у вівторок ми розпочинаємо з виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу представників усіх фракцій і груп приготуватися до запису. Нагадую, що виступи будуть здійснюватися у послідовності відповідно до запису.

Прошу представників всіх фракцій і груп записатися на виступ з трибуни. Будь ласка, прошу провести запис. Прошу записатися.

До слова запрошується Лабазюк Сергій Петрович, представник групи «Воля народу».

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ №188, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Сьогодні парламент розпочав роботу після місячної перерви. За ці тижні депутатська група «Воля народу» отримала чимало звернень від громадян, які занепокоєні одним із найбільш болючих питань: що буде з їхньою землею? Люди бояться, що можуть втратити землю. Знаю про це дуже добре, бо провів десятки зустрічей в окрузі.

Що ми бачимо на сьогодні? Лише заяви політичних партій, профільного аграрного міністерства і вже навіть Міністерства фінансів про те, що вони розроблятимуть законопроекти про обіг землі. А деякі фракції вже на випередження заявили про проведення референдуму щодо продовження дії мораторію.

Наша депутатська група «Воля народу» виступає проти скасування мораторію на продаж сільськогосподарської землі. Ми впевнені, що правильно проводиться реформа з децентралізації, у якій ключовим є питання надання саме територіальним громадам права розпоряджатися земельними ресурсами.

Позиція групи однозначна: перед такими відповідальними діями, як відкриття ринку землі потрібно провести цілу низку заходів, а саме: вирішити питання невитребуваних паїв, земель КСП та фермерських господарств; провести інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення; підготувати програму щодо охорони земель, щоб ефективно здійснювати нагляд за їх використанням; створити рівні умови на ринку, щоб власники земель почувалися справжніми власниками.

Ще є ризик, що через тотальну бідність селяни продадуть свою землю за копійки, оскільки спекулянти доведуть до того, що люди не матимуть змоги за об'єктивною вартістю продати свою землю.

На сьогодні створена і працює група при Міністерстві аграрної політики та продовольства України за участю народних депутатів з усіх політичних сил, представлених у парламенті, яка має розробити єдину дорожню карту, що вказуватиме, як ми маємо рухатися в питанні ринку землі. Ми впевнені, що робота саме цієї групи може бути результативною, вона здатна напрацювати низку законодавчих ініціатив, які будуть результатом компромісу всіх політичних сил і відповідатимуть потребам наших громадян.

Сім разів відмірай, а раз відріж – ця народна мудрість нині як ніколи доречна в цьому питанні. Однозначно, це крок, який вимагає від нас мудрого підходу. Це важливо, бо тема продажу землі на сьогодні є однією з ключових і найбільш болючих у нашій державі. Тому закликаю всіх до мудрості, не політизувати занадто дане питання, а піти до його розгляду скрупульозно, для того щоб напрацювати дорожню карту так, як того бажає суспільство і як потрібно для розвитку держави. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Андрій Шипко, група партії «Відродження». Будь ласка.

ШИПКО А.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ №35, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановні народні депутати, дорогі виборці, брати і сестри, Христос Воскрес! Бажаю вам миру, добра, Божого благословення та справедливого ставлення до вас держави.

Сьогодні під стінами Верховної Ради зібралися герої-чорнобильці, які 31 рік тому своїм здоров'ям захистили наше майбутнє. І я запитую вас: чи маємо ми право забирати майбутнє у них? Це 2 мільйони людей – ліквідатори Чорнобильської катастрофи і постраждали, 110 тисяч інвалідів. Ось у мене в руках підписи людей з усіх куточків нашої держави: Київ, Одеса, Рівне, Житомир, Харків, Дніпро, Покров, Нікополь, Марганець. Це тисячі підписів ліквідаторів, і люди вимагають єдиного: спра-вед-ли-во-сті!

У нашій країні є така мода, що ми пам'ятаємо героїв-чорнобильців тільки перед роковинами трагедії. А хто знає, як вони живуть, як ходять по судах, щоб отримати свої заслужені пільги? Взагалі, закон про захист чорнобильців у нашій державі за 25 років змінювався 50 разів, і щоразу з нього вилучали все більше і більше. Дійшли до того, що держава виділяє на оздоровлення 120 гривень на рік, немає безплатних ліків, немає безплатної медичної допомоги.

Що нам треба? Нам потрібне відродження справедливого ставлення до людей. Ми вимагаємо для інвалідів-чорнобильців I групи встановити пенсію не менше 12 тисяч гривень, для інвалідів II групи – не менше 10 тисяч гривень, для інвалідів III групи – 7,5 тисячі гривень, для дітей-інвалідів – не менше 3800 гривень. Це потрібно закріпити законодавчо. Треба заборонити Кабінету Міністрів коригувати та обмежувати чорнобильські пенсії, як це робиться протягом багатьох років.

Партія «Відродження» спільно з громадськістю підготувала законопроект [№6292](#), прийняття якого не тільки поверне достойні пенсії, підвищить допомогу на оздоровлення, а головне – відновить справедливість.

Шановний пане Голово! Я хочу сьогодні передати вам ці підписи на підтримку законопроекту №6292 і сказати, що саме від вас залежить встановлення справедливості. Внесіть, будь ласка, до порядку денного законопроект №6292 і поставте його на розгляд, ми підтримаємо і проголосуємо. І це буде не напередодні роковин, не для виборчого піару, а це буде так, тому що це треба зробити чесно. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Крулько, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні українці! Дійсно, Україна впродовж більш як 12 років долала довгий шлях на шляху до здобуття безвізового режиму з Європейським Союзом. Хочу нагадати, що 2005 року для України почався безвізовий режим, коли Україна

в односторонньому порядку скасувала візи для громадян з держав Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Канади і Японії. У цьому залі тодішній міністр закордонних справ Борис Тарасюк в уряді Юлії Тимошенко вніс таку ініціативу, щоб розпочати процес безвізового режиму для українських громадян.

Водночас я хотів би запитати, порадитися з вами – із залом і з українським народом. А чи наближаємося ми до Європейського Союзу? Чи починаємо ми жити за європейськими цінностями? Чи починаємо ми ставати країною, яка претендує на здобуття членства в Європейському Союзі в майбутньому? Чи існує в Україні верховенство права, чи дотримується закон?

Рік тому фракція «Батьківщина» подала позов до суду стосовно драконівських тарифів на газ. Рік тому! Ми не можемо отримати рішення в суді – ні «за», ні «проти». Суд заблокований, змінено склад суддів, голову суду введено з єдиної причини – щоб заблокувати прийняття рішення щодо газової справи.

«Батьківщина» разом з асоціацією фермерів провела в Києві з'їзд, у якому брало участь 2300 делегатів, ініціювала проведення референдуму щодо земельної реформи, щодо того, чи може земля бути об'єктом купівлі-продажу. І що? Невідома нікому організація подає позов до суду, і їй забезпечують розгляд позову в суді, щоб забрати у мільйонів українців право висловитися на всеукраїнському референдумі про те, як вони бачать майбутнє землі сільськогосподарського призначення?

Скажіть, будь ласка, це що у нас, верховенство права? Це що, забезпечення права на справедливий суд? Це що, результати судової реформи, яку було проведено в Українській державі? Абсолютно ні – це якраз наслідок того, що Україна не живе за європейськими цінностями, і потрібно рухатися зовсім в іншому напрямі.

І ще один приклад. Усі міжнародні інституції вимагають, щоб був прийнятий закон про антикорупційний суд. Народні депутати з різних фракцій внесли до парламенту законопроект [№6011](#) на виконання того рішення, яке подав Президент України стосовно створення Вищого антикорупційного суду, і він таки створений. Так ось чи маємо ми право законодавчої ініціативи? Ні, воно упосліджене, його у нас забрано, бо готується рішення про те, щоб узагалі зняти цей законопроект з реєстрації. Я вважаю, що такими діями ми наближаємося

не до Європейського Союзу, а до Азії з авторитарними методами правління, з відсутністю демократії і верховенства права. І нам світить не безвізовий режим, а закриття будь-яких можливостей для того, щоб Україна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Рада міністрів ЄС 11 травня остаточно затвердила безвізовий режим. Ми вже не раз чули про це сьогодні з трибуни, але хочу сказати, що це надважлива подія. Вже завтра Президент України візьме участь у церемонії підписання цього документа у Страсбурзі. Це історичне досягнення України, визнання українського народу частиною європейського світу, символ остаточного і безповоротного відходу з орбіти Москви.

Двері ЄС відчиняться для наших громадян з середини червня, це прекрасний шанс для всього суспільства і насамперед для молоді глибше пізнати Європу, європейські цінності та високі стандарти життя.

Однак безвізовий режим – це дещо більше, ніж просто доступні подорожі, передусім це іміджева гарантія надійності України як міжнародного партнера Європейського Союзу.

Безвізовий режим – це додатковий поштовх для розвитку багатьох галузей української економіки, це додаткові кошти в український бюджет, і головне – додаткові робочі місця для наших громадян.

Талановита, прогресивна українська молодь, задіяна у сфері новітніх технологій, отримує змогу швидкого пошуку партнерів чи інвестицій на європейському ринку. Це дасть їм можливість тісно співпрацювати з іноземцями, залишаючись на рідній землі.

Більше того, безвізовий режим спростить участь українських фахівців із різних галузей у міжнародних конференціях, виставках та інших заходах, де спеціалісти діляться досвідом.

Водночас безвізовий режим – це довіра і визнання міжнародними партнерами реальних реформ та системних змін в Україні, що здійснюються спільно Президентом, Верховною Радою і всіма нами.

Хочу нагадати, що для запровадження безвізового режиму українська сторона виконала майже півтори сотні чітких вимог ЄС, які, зокрема, стосувалися посилення боротьби з корупцією, започаткування електронного декларування та інших фундаментальних змін.

До речі, вчора Держстат оприлюднив дані, що за I квартал 2017 року ВВП зріс на 2,4 відсотка. Це свідчить про певну позитивну тенденцію – вже третій квартал поспіль Україна забезпечує зростання ВВП. Попри звинувачення політичних опонентів, любителів в усьому бачити зраду, влада реальними справами і реальними показниками втілює професійний та послідовний підхід до відновлення та розвитку української економіки.

Але чи можна заспокоюватися? Зовсім ні! Попереду ще дуже багато роботи. Перед парламентом на цьому тижні стоять надважливі завдання: зміцнення обороноздатності держави; продовження судової реформи (ми не маємо права знижувати темпи однієї із засадничих реформ нашої держави); сприяння залученню інвестицій для створення нових робочих місць (прошу всіх об'єднатися довкола прийняття системного законопроекту «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», [№4666](#)); забезпечення якісної освіти молодого покоління – майбутнього нашої держави, а також питання захисту прав дітей; інформатизація аграрної політики.

З огляду на це, фракція партії «Блок Петра Порошенка» закликає Верховну Раду згуртуватися і, як ми вже не раз робили, довести не гаслами, а реальними діями підтримку реформ в Україні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Народного фронту» до слова запрошується Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»).* Шановні українці, друзі, колеги, побратими! Ви бачили, як на так звані травневі свята п'ята колона Кремля

намагалася розхитати політичну ситуацію в Україні. І я щиро вдячний Національній поліції, яка відреагувала і забезпечила порядок на наших вулицях. Я щиро вдячний керівництву Міністерства внутрішніх справ за те, що блискавично були зроблені кадрові заміни, і ми відреагували на цей реванш «тітушні», який відбувався у Дніпрі.

Проте, попри всі ці події, хочу наголосити на двох кардинальних і знакових історичних подіях, які відбулися останнім часом. Україна отримала безвізовий режим з Європою, конфісковано гроші Януковича – дві події, дві ознаки того, що справедливість перемагає, і Україна від темного минулого Януковича і його банди рухається до вільного світу. Ми дякуємо нашим європейським партнерам за підтримку, за довіру, яку вони нам надали.

Хочу нагадати, що уряд Арсенія Яценюка підписав Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом тоді, коли гради росіян гатили по нашій території. У цьому сесійному залі ухвалено понад 140 нормативних актів. Десятки разів у цій залі Прем'єр-міністр Яценюк доводив і переконував, закликаючи голосувати за необхідні для ухвалення безвізового режиму законопроекти.

Сьогодні дякую всій фракції «Народного фронту» за спільність та командний дух, за державницьку позицію, за віру і любов до України, за те, що, на відміну від багатьох інших, чітко бачили мету і не втомлювалися йти до неї. Ухвалення законів для безвізового режиму стало основою реформ у нашій країні – це боротьба із корупцією, реформи в системі юстиції, захист прав та безпеки громадян. Ми започаткували важливі стратегічні перетворення в Україні.

«Народний фронт» і надалі відстоюватиме рішення, які ведуть Україну до Європи та НАТО. Нині лідер «Народного фронту» Арсеній Яценюк перебуває з робочим візитом у Сполучених Штатах Америки. Лідер не припиняє активно працювати в переговорах, формувати глобальну антикремлівську, антипутінську коаліцію – це пріоритетний напрям зовнішньої політики України. У США відбуваються важливі зустрічі Арсенія Яценюка з представниками Білого дому, Державного департаменту і конгресменами з обох політичних сил.

Сьогодні також хочу подякувати команді «Народного фронту», лідерам нашої політичної сили Арсенію Яценюку, Олександрові Турчинову, Арсену Авакову, Андрію Парубію, нашим партнерам з коаліції і парламентської більшості, керівництву Генеральної

прокуратури за те, що було здійснено конфіскацію грошей, вкрадених режимом Януковича. Після того, як упродовж двох років поспіль «Народний фронт» наполягав на необхідності прийняття закону про спецконфіскацію, ми побачили в цьому залі, хто є друзі Януковича, які відстоюють його гроші. Ми бачили позицію єврооптимістів, євроскептиків, що ці гроші нібито розкрадуть. Але тепер гроші повернуто в бюджет України, і це означає, що ми маємо об'єднатися і порадитися, на що їх витратити. Є законопроект «Народного фронту», яким передбачається, що ці гроші треба спрямувати на підвищення обороноздатності, зміцнення національної безпеки, а половину – на виплати соціально вразливим верствам населення.

Але спецконфіскацію не закінчено, понад 300 мільйонів доларів також заарештовані на рахунках за межами України, і треба врешті-решт прийняти закон про спецконфіскацію, для того щоб їх також повернути. Гроші Курченка, Арбузова, Захарченка повинні запрацювати і бути повернуті в бюджет України. Ті гроші, які вкрали в народ, повинні бути повернуті!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Від «Опозиційного блоку» Юрій Бойко.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні народні депутати! Парламент не працював місяць. Ми вважаємо, що в ситуації кризових явищ в економіці, соціальній сфері та збройного конфлікту на сході така відпустка є неприпустимою. Внаслідок відсутності парламенту відбулося ще більше загострення кризових явищ у суспільстві. Це показали події 2 травня в Одесі і 9 травня по всій країні. Влада не зробила нічого, щоб примирити людей і знайти спільні орієнтири, навпаки, продовжує нагнітати протиріччя в суспільстві щодо історичних подій, мови та міжконфесійних відносин.

На святкування Дня Перемоги вийшло понад 1 мільйон людей, що спричинило ворожу реакцію нинішньої влади. Зростає тиск на опозицію: у Дніпрі спалено офіс «Опозиційного блоку», в Чернівцях

нашого однопартійця виманили з дому, показово побили і зняли це на відео. Маємо необ'єктивне розслідування нападу і подій у Дніпрі. Тому прошу вважати це депутатським запитом до Генеральної прокуратури та Національної поліції.

Подібне явно суперечить уявленню європейців про свободу слова та волевиявлення. Ми вітаємо надання Україні безвізового режиму. Щоправда, задушеному цінами і тарифами українському народу скоро не те що на поїздку до Монако чи Варшави не вистачить грошей, не вистачить на проїзд у приміській електричці, надто беручи до уваги безперервне зростання тарифів. Так, під шумок травневих свят уряд зменшив субсидії і знизив соціальні норми споживання газу, електроенергії і тепла, що обернеться черговим зростанням витрат для кожної української сім'ї. На черзі – пенсійна реформа і вільний продаж землі. Все, що уряд пообіцяв МВФ, спрямовано на придушення населення України.

Хочу звернути увагу народних депутатів на сигнал від Президента США щодо мирного процесу на сході України. Ми вітаємо такі слова і сподіваємося, що коаліція не ігноруватиме заклик американського Президента і почне втілювати, нарешті, мирний план.

І на завершення. Ми ще раз вимагаємо від уряду показати суспільству програму виходу з соціально-економічної кризи і пакет відповідних законопроектів. Ми обіцяємо підтримати програму, якщо вона буде спрямована на роботу в інтересах народу України. Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний колего.

Від фракції Об'єднання «Самопоміч» слово має лідер фракції Олег Березюк. Просимо.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Вельмишановна пані головуюча! Вельмишановні пані і панове! Європейська держава –

це держава, яка старанно створює обставини і умови безпечного, комфортного проживання і праці своїх громадян. Безпека – це основа основ.

Учора пізно ввечері був брутально і жорстоко побитий депутат Миколаївської міської ради від «Самопоміч» В'ячеслав Опанасенко. Сьогодні він у реанімації. Цій порядній, нормальній, працьовитій людині погрожували протягом тижня, але ніхто на це не звертав уваги. Нам модно пранкерів ловити, але не шукати справжніх злочинців!

Сьогодні є очевидною криза правоохоронної системи, яка виступає дестабілізуючою, а не стабілізуючою силою, бо карає не злочинців (а іноді навіть бере злочинців собі в помічники), а людей, які борються з корупцією, які борються зі злочинними угрупованнями, які шантажують і обкрадають державу.

Ми вимагаємо, щоб правоохоронні органи, Генеральна прокуратура і МВС врешті-решт взяли до роботи, а не обслуговували політичні та олігархічні групи в цьому парламенті і в цій державі. І не випадково законопроект про антикорупційний суд, який завершує систему і в разі прийняття якого, можливо, будуть покарані ті, хто роками обкрадає цю державу, не розглядається парламентом. А це основна вимога наших європейських і американських партнерів.

І ще одне. Держава – це безпека, але Українська держава в особі Президента, парламенту і уряду не визнає реальності. Майже чотири роки війни. Люди, які живуть на окупованих територіях, безправні, бо там не діє ані закон України, ані закон окупанта, бо він заперечує, ані міжнародний закон.

Сьогодні військові полонені України не є де-юре військовополоненими і не користуються правами міжнародної спільноти.

Сьогодні ті, які залишили свої домівки, є не біженцями, які постраждали від окупації, а звичайними переселенцями, які постраждали від невідомих, віртуальних причин.

Це завдання держави, європейської держави – створити безпечні, комфортні умови життя і праці для кожного українця.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Від фракції Радикальної партії виступатиме лідер фракції Олег Ляшко.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні українці! Влада в таємному режимі готує дві так звані реформи – пенсійну і земельну. При цьому розказують, що покажуть документ тоді, коли узгодять його з Міжнародним валютним фондом, ще з кимось, але робиться це таємно від вас, таємно від парламенту.

Наша фракція і я вважаємо, що це абсолютно неприпустимо, адже питання землі, питання пенсійного віку стосуються кожного українця. І коли уряд погоджує ці так звані реформи з Міжнародним валютним фондом, то мусить пам'ятати, що він не є філіалом Міжнародного валютного фонду (з усією повагою до наших фінансових партнерів), а має бути урядом України. Тому фракція Радикальної партії наполягає на тому, щоб пенсійна і земельна реформи – ключові реформи для нашої країни, обговорювалися в максимально публічному, прозорому, широкому форматі.

Ми вважаємо, що ці два ключові питання – земля і пенсійний вік – необхідно обговорити на загальнонаціональному круглому столі із залученням профспілок, роботодавців, різних політичних сил, представлених у парламенті і поза парламентом. Кожна українська людина має знати, скільки їй треба відпрацювати, щоб отримувати пенсію, які будуть умови пенсійного забезпечення.

Минулого тижня я побував на Маріупольському металургійному комбінаті імені Ілліча, на шахті «Благодатній» у Павлограді, на Харківському машинобудівному заводі «ФЕД», на підприємстві «Мотор Січ» у Запоріжжі, на багатьох інших підприємствах. Люди ставлять однакові запитання: яку пенсію вони будуть отримувати? Чи буде в них можливість працювати, реалізовувати свою продукцію, для того щоб годувати своїх дітей?

Фракція Радикальної партії наполягає на тому, що метою пенсійної реформи має бути не підвищення пенсійного віку, а підвищення пенсії, що неможливо без створення нових робочих місць, без радикального підвищення зарплат та інших доходів українців. Бо коли люди мають копійчану зарплату, як наслідок, вони отримуватимуть копійчану пенсію, незважаючи на те, що ціле життя важко працювали.

І друге питання – це питання землі. Влада хоче продати землю, розказуючи, що прийде інвестор і завдяки йому селяни будуть, як

вареники в маслі купатися. Брехня! Якщо почнеться продаж землі, придуть транснаціональні корпорації, а селяни будуть батраками, у селі не буде ні корови, ні поросяти, ні робочого місця для нашого селянина.

Саме тому Радикальна партія наполягає на внесенні змін до Конституції, для того щоб українського селянина, українського фермера затвердити головним господарем на нашій рідній українській землі.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До президії надійшла вимога про перерву від двох фракцій – «Народного фронту» і Радикальної партії, але вони готові замінити її виступом з трибуни.

Запрошую до слова Юрія Березу, представника «Народного фронту». Будь ласка.

БЕРЕЗА Ю.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Шановний український народе! Шановні колеги! Тут представник п'ятої колони, розповідаючи про події 9 травня, сказав, що влада щось не зробила. Але те приниження, якого зазнали учасники визвольних змагань на сході під час відзначення так званого 9 травня в місті на Дніпрі, не просто обурило мене, воно викликало масове зібрання учасників АТО. Ті люди, які захищають, у тому числі, цю залу, були жорстоко побиті тітушками, ляльковод яких сидить у цьому залі. І не просто сидить. Так само він організовував масові бійки у 2014 році (26 січня), так само він робив це під час подій 2004-2005 років у місті на Дніпрі. Ми зараз, на жаль, пропустили це повз вуха. Наголошую, був принижений воїн, були побиті воїни, не просто воїни – інваліди, які отримали інвалідність на війні, в окопі, захищаючи Україну зі зброєю в руках.

І тому я наголошую на тому, що безкарність породжує рецидив. Звертаюся до всього депутатського корпусу, до демократичної частини парламенту. Ми почали багато добрих справ, але надважливо зараз

все-таки завершити декілька зрозумілих, правильних речей. Ми повинні заборонити «колорадську стрічку» – символ знищення Запорозької Січі! І не можна допускати, щоб колаборанти, незважаючи на те, де вони знаходяться – в Одесі, Дніпрі чи Мелітополі, маніпулювати цим. Тому я закликаю Генерального прокурора внести подання про позбавлення депутатської недоторканності організатора масових заворушень у місті на Дніпрі Вілкула, щоб ми проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БЕРЕЗА Ю.М. Пане Генеральний прокуроре! Якщо ми зараз цього не зробимо, учасники визвольних змагань, ветерани третьої світової війни або першої вітчизняної, сучасної, вийдуть і здійснять власний суд. Закликаю все-таки перевести все це в юридичну площину і прийняти правильне рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще одна заява від двох груп – «Воля народу» і партії «Відродження». Надається 3 хвилини для виступу Володимиру Литвину, потім переходимо до розгляду питань порядку денного, колеги. Прошу заходити до залу, через 3 хвилини ми переходимо до розгляду питань порядку денного. Запросіть депутатів до залу.

Пане Володимире, будь ласка.

ЛИТВИН В.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №65, Житомирська область, самовисуванець).* Шановний Голово! Шановні народні депутати! Вкотре звернутися із заявою змушує те, що центральні органи виконавчої влади жодним чином не реагують на катастрофічну екологічну ситуацію, яка склалася внаслідок чергового масового скиду нечистот у басейн річок Хомора та Случ в ніч з 9 на 10 травня 2017 року.

Наголошую, що ця катастрофічна ситуація вже стала системною і повсякденною внаслідок безконтрольної діяльності промислових підприємств, зокрема Понінківської картонно-паперової фабрики, що в Полонському районі Хмельницької області. Викличне нехтування екологічними вимогами цього разу призвело до неприпустимого забруднення води, жахливого отруйного смороду, що сукупно ведуть до

незворотних процесів, які вкрай негативно позначаються на житті та здоров'ї людей. Можна стверджувати, що наперед вбито все живе, занашащено довкілля, маємо справу з локальною екологічною катастрофою, що вже торкнулася 20 тисяч людей у Баранівському районі Житомирської області і торкнеться майже 60 тисяч людей, які п'ють воду з річки Случ.

На всі попередні запити і звернення надходять стандартні відповіді, в яких ці факти констатуються, але жодних дій немає, у кращому разі – проведення нарад, якими «закривають» цю проблему. Жоден керівник із Києва так і не побував на місці цієї екологічної катастрофи, просто звично «підмахують» папірці-відповіді, з яких можна зробити висновок, що все добре і буде ще краще.

Люди нікому вже не вірять, вони вдаються до таких дій, як перекриття траси, що мало місце 10 травня 2017 року. Вимоги людей очевидні: влада мусить вжити адекватних заходів і дати людям можливість на мінімально прийнятному рівні нормально жити.

Тому я ще раз вкотре звертаюся сьогодні до Президента і Прем'єр-міністра України з проханням і вимогою дати відповідні доручення щодо вжиття всіх вичерпних заходів і покарання винних. Люди не повинні страждати!

Шановні Президенте і Прем'єр-міністре, дайте доручення, щоб керівники відповідних міністерств та служб врешті-решт піднялися зі своїх зручних крісел та подивилися на місці, що коїться. Щоб люди могли подивитися їм у вічі і сказати все, що вони думають про тих, хто невпинно «реформує» країну, а насправді вбиває залишки життя та надій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додати вам 30 секунд? Будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Прошу вважати мій виступ черговим депутатським зверненням, депутатським запитом до Президента України і Прем'єр-міністра України. Нагадаю, що переписка з цього приводу сягає вже 100 аркушів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до питань порядку денного. Перше питання – проект Закону України «Про внесення змін

до Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України» ([№6116](#)).

Колеги, спершу я поставлю на голосування пропозицію розгляду законопроекту за скороченою процедурою. Даний законопроект є об'єднуючим, його підтримують усі фракції, тому я думаю, що буде коректно, якщо ми дослухаємося до комітету і розглянемо його за скороченою процедурою.

Отже, колеги, прошу приготуватися до голосування, прошу зайняти робочі місця. Ставиться на голосування пропозиція про розгляд законопроекту №6116 за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 130.

Рішення не прийнято.

Прошу зайти до залу. Колеги, будь ласка, прошу зайти до залу, зайняти свої робочі місця. Готові до голосування?

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України» ([№6116](#)). Колеги, прошу підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо за розгляд законопроекту №6116 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 143.

Рішення не прийнято.

Колеги, сім голосів не вистачає. Зараз ще раз поставлю на голосування. Якщо не буде достатньо голосів – розглядаємо за повною процедурою.

Я хочу звернутися до народних депутатів, особливо до комітетів, питання яких стоять у порядку денному на сьогодні. Ми можемо просто не дійти до тих законопроектів, якщо не будемо працювати ефективно. Даний законопроект підтриманий усіма фракціями парламенту. Думаю, цілком доцільно розглядати його за скороченою процедурою, тим паче що комітет рекомендує прийняти його лишень за основу.

Прошу зайняти робочі місця, приготуватися до голосування. Готові, так?

Отже, ставиться на голосування пропозиція про розгляд законопроекту №6116 за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 157.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань науки і освіти Співаковського Олександра Володимировича. Будь ласка.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Законопроект №6116 не про дискримінацію, не про квоти. Цей законопроект дає два дуже прості меседжі для тимчасово окупованого Криму.

Перший – ми на законодавчому рівні запрошуємо кримських випускників шкіл навчатися на території України, ми тут на них чекаємо.

І другий дуже важливий меседж пов'язаний з тим, що ми пропонуємо цим випускникам будувати кордон інтелекту, кордон освіченості на території Запорізької, Миколаївської, Херсонської, Одеської областей. На території цих областей розташовані 120 вищих навчальних закладів, і той, хто думає, що це резервація, глибоко помиляється. Це дуже важливий кордон, не менш важливий, ніж кордон армії.

Шановні колеги, я хочу, щоб цей законопроект нас не розділяв, він має нас об'єднати. Вперше на законодавчому рівні ми повинні сказати дітям, які здобули середню освіту в тимчасово окупованому Криму: ми на вас чекаємо, ми надаємо вам можливість вступати до вишів без ЗНО. Так, це 1 тисяча місць, але ми на вас чекаємо і зробимо все, щоб ви там навчалися. Це додатково 1 тисяча місць до державного замовлення. Ми знайдемо на це кошти (це невеликі кошти – 25 мільйонів), адже це сигнал, що ми не покидаємо там наших дітей.

Більше того, хочу сказати, що згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14 червня 2016 року №667 таке право надано лише 12 вишам. Законом ми розширимо це коло до 120 університетів. Тому прошу підтримати цей законопроект, проголосувати

за нього і показати, що кримські діти – це українські діти. Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Андрій Васильович Шинькович, «Блок Петра Порошенка». Прошу.

ШИНЬКОВИЧ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №189, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Курилу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Курило.

КУРИЛО В.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №113, Луганська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Шановні виборці! Фракція партії «Блок Петра Порошенка» підтримує ці важливі зміни до Закону України «Про вищу освіту». Минулого року, буквально рік тому, ми запровадили такі самі привілеї для дітей з окупованого Донбасу, а тепер надаємо їх дітям з окупованого Криму.

Що це дає? Передовсім це дає можливість дітям, які закінчують загальноосвітні навчальні заклади в Криму, вступати за спрощеною системою до вищих навчальних закладів на материковій Україні. Наше основне завдання – витягти дітей з окупованого Криму і зробити все можливе, щоб вони закінчували вищі навчальні заклади в Україні, залишалися тут, щоб вони були справжніми громадянами Української держави.

Ті зміни, які ми вносимо до Закону України «Про вищу освіту», по-перше, дають можливість дітям складати екзамени до українських вищих навчальних закладів без ЗНО, а по-друге – розширюють коло таких навчальних закладів. Таким чином ми робимо крок назустріч

тим дітям, які мешкають в окупованому Криму. Прошу всіх підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Романова Анна Анатоліївна. Будь ласка.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Передаю слово Семенусі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Агресор Російська Федерація здійснює заходи, спрямовані на поглиблення інтеграції Криму. І абітурієнти в цьому плані – дуже зручний інструмент. Створення для них окремих бюджетних місць у вишах Російської Федерації – це спланована, продумана політика з асиміляції кримських дітей. І запропонована цим законопроектом симетрична відповідь на таку політику агресора, беззаперечно, заслуговує на увагу.

«Самопоміч» підтримує усунення штучних бюрократичних бар'єрів для вступу кримських дітей до українських вищих навчальних закладів, проте ми застерігаємо колег від будь-якого втручання в систему зовнішнього незалежного оцінювання. Я глибоко переконаний, що створена система ЗНО – можливо, чи не єдина успішна реформа в системі освіти за часи незалежної України, і будь-яке втручання є небезпечним. Можливо, треба тимчасово знизити бал ЗНО для вступу таких дітей. Але, боронь Боже, не руйнувати саму систему ЗНО. Це перше.

Друге. Пільгові умови мають бути поширені не лише на осіб, які нині проживають в Криму. Чим відрізняються діти тих сімей, які залишили територію Криму у 2014, 2015, 2016 роках саме внаслідок

зовнішньої агресії і, як наслідок, окупації? Норма, запропонована в проекті, як на мене, видається дещо дискримінаційною.

Третє. Я думаю, що запропоновані квоти в декількох областях України є несправедливими. Цю норму треба поширити на всі вищі навчальні заклади України, бо будь-яке квотування – чи територіальне, чи чисельне – призводить до корупції і зловживань.

І наостанок. Ми маємо припинити практику, коли окремим законом встановлюємо якісь умови для дітей з окупованого Донбасу чи з окупованого Криму. Я закликаю Голову Верховної Ради України нарешті винести на розгляд законопроект «Про тимчасово окуповану Російською Федерацією територію України» ([№6400](#)).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

СЕМЕНУХА Р.С. У цьому законопроекті визнається реальність. Нині статус окупованого Донбасу і окупованого Криму єдиний, бо причина єдина – агресія Російської Федерації. Тому закликаємо парламент, Голову Верховної Ради України негайно розглянути і підтримати законопроект «Про тимчасово окуповану Російською Федерацією територію України», який відновить справедливість, визнає реальність і захистить наших громадян, у тому числі дітей, на окупованій території. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Євтушок передає слово Рябчину.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донецчина. Доброго дня, шановні колеги! Колектив співавторів, які дбають про переміщені вищі навчальні заклади, закликає прийняти цей законопроект. Ви знаєте, ми системно працюємо над цим питанням вже третій рік поспіль.

Ми дякуємо залу за те, що минулого року було прийнято два закони, які значно поліпшили умови вступу до вищів дітей з окупованих територій Донецької і Луганської областей. У результаті маємо

тисячі дітей, які переїхали з окупованої території в Україну, вони навчаються і працюють в Україні, тобто ми врятували тисячі людських життів. Ми також дали шанс переміщеним вищим навчальним закладам боротися не з бюрократією, а за розвиток власних інституцій, тому просимо підтримати цей законопроект.

Результатом прийняття цих законів стало об'єднання деяких вишів. Наприклад, Таврійський національний університет, який переїхав до Києва, запропонував приєднатися до нього Донецькій консерваторії, надаючи свої приміщення, щоб створити потужний Донецько-кримський культурний центр. Там буде дуже цікава програма, і я прошу всіх абітурієнтів, які цікавляться цим напрямом, вступати до цього вищого навчального закладу. Думаю, що для України це дуже гарна новина, це наша *soft power* відповідь агресору.

Однак є й проблемні питання, зокрема в реалізації цих законів. Я звертаюся до Міністерства освіти і науки, до відповідних органів. Донбаська національна академія будівництва і архітектури, що переїхала з Макіївки до Краматорська, вирішила приєднати до себе Міжрегіональне вище професійне будівельне училище міста Краматорська відповідно до закону. Ми знаємо, що після того, як фінансування ПТУ передали на регіональний рівень, вони мають проблеми. Є навіть інвестор із Чехії, який готовий інвестувати в утеплення приміщення, створення умов для навчання. Однак Міністерство освіти і науки разом з Донецькою ВЦА перешкоджають цьому, хоча в законі чітко сказано, що це можна зробити. Я прошу: геть усі бюрократичні перепони, виконуйте закон і дайте можливість переміщеним вишам розвиватися. Голосуємо за прийняття закону!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Павленко, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! На жаль, за три роки з часу анексії Криму і воєнних дій на території України Кабінет Міністрів так і не спромігся надати чіткі відповіді і програми щодо захисту прав дітей, які постраждали від збройного конфлікту і є заручниками анексії. На жаль,

до сьогодні не ухвалено жодної державної програми, натомість ухвалено багато підзаконних рішень, які, навпаки, дискримінують дітей з Криму і Донбасу.

На жаль, даний законопроект теж не є досконалим. Він теж містить цілу низку дискримінаційних норм, зокрема територія, де розміщуються виші, до яких можуть вступати діти з Криму, обмежується лише чотирма областями. Я переконаний, що діти з Криму повинні мати можливість навчатися і у Львові, і в Києві, і в Харкові, і в Дніпрі, і в інших найкращих вишах України. І для цього повинно діяти державне замовлення.

Дивною виглядає і квота в 1 тисячу місць. А якщо дітей буде 1001 чи 1500, яким чином будемо визначати, хто кращий, а хто гірший? Знову-таки, ми створюємо умови для дискримінації дітей.

Водночас цей законопроект є певним кроком вперед. Так, він недосконалий, але він дає хоч якусь відповідь дітям і батькам з Криму, яким чином їм здобути освіту у вишах України. Саме тому ми підтримуємо цей проект закону. Але ми ще раз вимагаємо від Кабінету Міністрів України, від коаліції негайно вирішити проблеми і забезпечити дотримання прав дітей, які постраждали від збройного конфлікту і які переживають проблеми у зв'язку з анексією Криму. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Увімкніть мікрофон Писаренка, група «Відродження».

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №168, Харківська область, самовисуванець). Шановні колеги! Хочу сказати, що тема є справді актуальною. До мене на останніх прийомах громадян приходили студенти-харків'яни, які раніше проживали на окупованій території, а тепер перед ними постає проблема подальшого проживання в Харкові у зв'язку з тим, що завершується їхнє навчання у вишах. Тому я вніс законопроект [№6142](#), яким пропонується вирішити питання, що таким випускникам робити, адже їм нікуди повертатися, їм ніде навіть зареєструватися, немає місця для проживання.

Тому я вважаю, що нам потрібно зібрати всі законопроекти, що стосуються прав внутрішньо переміщених осіб, які залишилися без

даху, права яких порушуються, і зробити спеціальний день у парламенті, щоб ці законопроекти розглянути і прийняти, для того щоб захистити права таких людей. Це було б добрим кроком Верховної Ради для захисту прав людей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу запросити всіх депутатів до залу, прошу зайняти свої робочі місця. Зараз будуть ще два виступи по 1 хвилині і переходимо до голосування.

Ірина Геращенко. Будь ласка, увімкніть мікрофон на трибуні.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Дякую. Шановні колеги! Абсолютно справедливо, що всі українські випускники мають отримати рівні умови для вступу до вищих навчальних закладів, але так само очевидно, що ми як держава просто зобов'язані боротися за дітей, які вимушені сьогодні проживати на окупованих територіях і які просто не мають доступу до української освіти, до отримання українського атестата про середню освіту. І це в той час, коли Російська Федерація, навпаки, надає квоти для навчання українських дітей, на так званих ОРДО, ОРЛО, на окупованих територіях, вони запроваджують гуманітарні програми «воссоединения народа», якими надають квоти для навчання, у тому числі для дітей з українських територій.

Тому ми сьогодні, у переддень закінчення навчального року, зобов'язані прийняти цей законопроект за основу і в цілому. Насправді такі самі правила діють для випускників з окупованих територій Донбасу, для кількох близьких районів Донецької і Луганської областей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Діти також можуть вступати до вишів без ЗНО, але за результатами своїх атестатів. Ми просто дублюємо це для прикордонних з Кримом територій, для випускників навчальних закладів Криму. І це дуже правильний законопроект, коли ми з вами шукаємо можливість, як підтримати випускників з окупованих територій.

Я закликаю прийняти сьогодні цей законопроект за основу і в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від Радикальної партії слово надається Лозовому, 1 хвилина, потім – Кремінь, і переходимо до голосування. Колеги, прошу максимально лаконічно.

ЛОЗОВОЙ А.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Ляшка. Христос Воскрес! Ми повинні абсолютно чітко розуміти, що наші брати і сестри на Донбасі і в Криму, у яких московські окупанти відібрали рідний дім, відібрали право на нормальне життя, у тому числі право на освіту, – це такі самі українці, як ми з вами. І захищати вимушених переселенців, захищати таких самих українців, як кожен із нас, яким зараз важче, – це святий обов'язок. Тому я закликаю підтримати цей законопроект, Радикальна партія підтримує прийняття його в цілому.

Далі. Склалася абсолютно парадоксальна ситуація, коли для здобуття другої вищої освіти у вишах на багатьох профільних спеціальностях, як, наприклад, на спеціальності «Правознавство» у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, вимагають скласти ЗНО. Це неправильно. Закликаю Міністерство освіти і науки скасувати цю норму і, навпаки, заохочувати до навчання людей, стимулювати розвиток...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 30 секунд.

ЛОЗОВОЙ А.С. «Залізний канцлер» Отто фон Бісмарк писав: хто не будує школи, потім будує тюрми. Освітня галузь має бути пріоритетною для держави. Дуже чітко шановні колеги сказали, як сьогодні Москва працює для того, щоб затагнути наших дітей – наше майбутнє в російську освітню систему. Ми повинні тому протидіяти, ми повинні піднімати освіту з колін, дати вчителю, викладачу нормальну зарплату, дати студенту нормальну стипендію, дати нашим братам і сестрам переселенцям можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Кремінь, заключний виступ. Прошу займати робочі місця, через хвилину відбудеться голосування. Будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Я звертаю вашу увагу на комплекс заходів, які вжиті Міністерством освіти і науки для того, щоб діти з окупованих територій, зокрема з Криму, мали спрощені умови для вступу до вищих навчальних закладів України, для складання ЗНО, для здобуття атестата про повну середню освіту, мали доступ до всього спектра освітніх послуг. Законопроект №6116, який знайшов повну підтримку Комітету з питань науки і освіти, є продовженням тієї системної роботи, яку здійснює міністерство. Водночас хочу сказати, що великим позитивом такої роботи є відкриття освітніх центрів «Крим – Україна», «Донбас – Україна», величезної кількості опорних пунктів, які надають допомогу. Тому від імені «Народного фронту» закликаю колег підтримати цей законопроект за основу і в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, обговорення завершено, переходимо до прийняття рішення. Колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця, прошу приготуватися до голосування.

Ставиться на голосування проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України ([№6116](#)), який комітет пропонує прийняти за основу і в цілому. Колеги, голосування. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Колеги, голосуємо. Комітет пропонує прийняти за основу і в цілому. Подивимося, як буде... Хто підтримує пропозицію про прийняття законопроекту №6116 за основу і в цілому, прошу проголосувати. Голосуємо, колеги.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Колеги, закон прийнято.

Наступне питання – проект Постанови Верховної Ради України «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Артеменка А.В.» ([№6445](#)). Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Колеги, прошу проголосувати і підтримати розгляд проекту постанови за скороченою процедурою. Голосуємо.

«За» – 182.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України Пинзеника Павла Васильовича. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК П.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Шановний Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати України! Комітет на своєму засіданні 15 травня розглянув Указ Президента України від 29 квітня 2017 року №119/2017 «Про припинення громадянства України Артеменка А.В., Боровика О., Новгородського Д.В.». Згідно з пунктом 26 частини першої статті 106 Конституції України Президент України приймає рішення про припинення громадянства України.

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 81 Конституції України, пункту 4 частини першої статті 4 Закону України «Про статус народного депутата України» повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі припинення його громадянства. Нормами частини першої статті 5 Закону України «Про статус народного депутата України» та статті 222 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що за поданням комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту, Верховна Рада у 10-денний строк більшістю від її конституційного складу приймає постанову про дострокове припинення повноважень народного депутата України.

Інформуємо також, що до комітету надійшов лист народного депутата України Артеменка від 13 травня 2017 року, в якому він повідомляє, що 5 травня цього року подано адміністративний позов про визнання незаконним та скасування Указу Президента від 29 квітня 2017 року №119/2017 в частини припинення його громадянства

України. Вищий адміністративний суд України відкрив провадження у справі №800/187/17, а 12 травня цього року в цій справі було зареєстровано клопотання про забезпечення адміністративного позову, в якому він просить суд, зокрема, зупинити дію зазначеного указу Президента.

Комітет прийняв рішення внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Артеменка А.В.» і рекомендує Верховній Раді України визначитися шляхом голосування щодо дострокового припинення повноважень народного депутата Артеменка. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу записатися на виступ: два – за, два – проти.

Від фракції Радикальної партії Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Думаю, що для кожного громадянина України очевидно, що народний депутат України може мати виключно один паспорт – український паспорт.

Якщо ми виходимо до цієї трибуни, складаємо присягу, зобов'язуємося виконувати Конституцію України, вірно служити українському народу, а водночас у матні тримаємо по кілька паспортів, то в мене запитання: якому народу служить той народний депутат України, який має інші паспорти?

Тому ми вітаємо рішення Президента України про припинення громадянства Артеменка. Ми вважаємо, що Президент вчинив цілком законно, відповідно до Конституції України, і сьогодні рішення – за Верховною Радою. Не може людина, яка втратила українське громадянство, бути народним депутатом України.

Закликаю парламент проголосувати, припинити достроково повноваження народного депутата, як це передбачено Конституцією України. І звертаюся до громадян України: ті, хто не голосуватиме за припинення повноважень Артеменка, очевидно, самі мають по декілька паспортів, крім українського (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Самопоміч» Вікторія Войціцька.

ВОЙЦЬКА В.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція Об'єднання «Самопоміч» голосуватиме однозначно «за». Але в мене до вас, шановні колеги, є запитання: чому Президент не позбавив громадянства, наприклад, пана Насірова, який вочевидь має декілька паспортів? (*Оплески*).

А друге запитання – щодо вибірковості. І тут я звертаюся до кожного з вас і зараз продемонструю свою позицію конкретною дією. Будь ласка, підніміть руки ті, хто мають лише громадянство України. Хто має лише громадянство України? Чудово, весь зал. Тому я звертаюся ще й до Служби безпеки України: необхідно перевірити кожного на наявність іншого громадянства (*Оплески*). Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Блоку Петра Порошенка» Новак Наталія Василівна. Будь ласка.

НОВАК Н.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Річ у тім, що ми розбудовуємо правову державу, а в правовій державі не може бути вибірковості, закон єдиний для всіх.

Ми знаємо, на цьому не раз наголошували багато народних депутатів, що в цій залі не лише народний депутат Артеменко має подвійне громадянство. Тому ми вітаємо те, що Президент почав позбавляти українського громадянства осіб з подвійним громадянством, які обіймають високі посади в державі, у тому числі народних депутатів. І вважаємо, що не можна зупинятися, вживаючи таких заходів вибірково, треба продовжувати цю роботу. Я хотіла б, щоб у цій залі ми позбавляли громадянства не окремого депутата, а щоб тут був список тих народних депутатів, які мають подвійне громадянство, щоб ми проголосували за позбавлення громадянства списком, відмовившись від вибірковості в умовах правової держави.

Закон єдиний для всіх, і не тільки народний депутат Артеменко має подвійне громадянство. Тому я вважаю, що треба підготувати

проект постанови про припинення депутатських повноважень всіх народних депутатів, які мають подвійне громадянство, а таких у залі багато.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Опозиційного блоку» Нестор Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую, пане головуючий. Шановні колеги! Безумовно, мені цікаво спостерігати за цією дискусією. Відверто скажу, що по крові і за місцем народження (а я народився в місті Ужгороді, яке було територією Словаччини, Угорщини і Радянського Союзу) я маю право на три громадянства, крім українського, але жодним не скористався. І, до речі, це підняття рук нагадало мені 16 січня. Я бачу, що в нас склалася добра практика голосувати руками.

Шановні друзі, я категорично проти того, щоб в українському парламенті і в українській владі були люди з двома або, як дехто сказав, навіть з трьома паспортами. Тільки чомусь наші колеги з лівого краю не назвали прізвище. Я думаю, що ті, хто сьогодні каже, що вони такі радикальні опозиціонери, і вітають рішення Президента... Не тільки це рішення, всі рішення Президента вітають, мій друже, але сьогодні питання дуже принципове. Мова йде про те, чи законно, в конституційний спосіб, позбавили Артеменка українського громадянства.

Я абсолютно переконаний, що Артеменка позбавили українського громадянства на порушення статті 25 Конституції України, де чітко виписано підстави, за яких можна позбавити громадянства громадянина України. А отже, сьогоднішнє рішення буде незаконним. І доти, доки Артеменко захищає свої права в суді, говорити про позбавлення його мандата і громадянства передчасно.

Здається, сьогодні дехто зводить особисті порахунки, а не діє за законом і Конституцією. Коли не знаєш, як діяти – дій за Конституцією і за законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

ШУФРИЧ Н.І. Сьогодні ми маємо притягти до кримінальної відповідальності всіх, хто, маючи декілька громадянств, прийшов до влади. Ми маємо запровадити кримінальну відповідальність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ще не виступав «Народний фронт», 1 хвилина. Потім Рибчинський, 1 хвилина.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги, риба гниє з голови, і очищення також має починатися з голови. Ми зараз будемо голосувати за позбавлення іноземного громадянина статусу народного депутата України. Це нонсенс! Він не може перебувати в цій сесійній залі.

Хочу також нагадати багатьом, які зараз виступали і розказували про 16 січня. А хто, як не ви, буде зараз виступати на захист «кремлівської консерви», який в Америку привіз план Путіна? Хотів здати Крим в обмін на якісь індульгенції? У жодному разі!

«Народний фронт» одразу ж виступив, що Генеральна прокуратура повинна порушити кримінальну справу проти народного депутата Артеменка і позбавити його в такий спосіб депутатських повноважень. Давайте про це говорити! А не виступаєте на захист ваших кремлівських агентів.

Тому треба так, починаючи з Артеменка, і далі позбавляти п'яту колону Кремля депутатських повноважень. Отоді буде справжнє очищення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рибчинський, будь ласка, 1 хвилина.

РИБЧИНСЬКИЙ С.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Я хочу сказати дуже важливу річ, панове. Я з великою повагою ставлюся до Радикальної партії, до її вимоги позбавити громадянства Артеменка. Але є одна проста річ. Дивіться, ми з народним депутатом Юрієм Березою ще на минулій сесії подали законопроект про позбавлення громадянства України сепаратистів, але він досі чомусь не внесений у зал, навіть не пройшов розгляду в комітеті! Нам сказали, що Венеціанська комісія проти того, щоб позбавляти сепаратистів

українських паспортів. А наразі ми позбавляємо народного депутата, якого обрав народ! Я думаю, що це яскравий приклад вибіркового правосуддя. Вибачте, будь ласка, це моя думка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, через хвилину відбудеться голосування. Я прошу секретаріат запросити депутатів до залу. Прошу голів фракцій запросити депутатів.

Ірина Геращенко, 1 хвилина.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Абсолютно очевидно, що ми не можемо позбавляти людей громадянства за їхні політичні погляди. Якщо хтось порушує Конституцію і займається сепаратизмом – відповідальність передбачена Кримінальним кодексом. Але якщо хтось порушив Конституцію і прийняв громадянство іншої держави, то очевидно, що Президент вчинив цілком правильно.

Я хочу зараз апелювати до деяких фракцій, які в усьому бачать Президента, і наголосити на тому, що не руки потрібно піднімати, а якщо є докази, що хтось має інше громадянство, потрібно звернутися до відповідних органів. У даному разі була дотримана процедура. Людина дала свідчення Генеральній прокуратурі, потім відбулося засідання Комісії з питань громадянства, і якби Президент не прийняв рішення про припинення громадянства, це була б бездіяльність.

Проте в цьому контексті є ще два дуже важливі питання. Перше: має бути відповідальність лідерів фракцій, які мусять дуже уважно ставитися до формування партійних списків. Це всіх фракцій стосується, я в даному разі про всіх кажу. І друге: відповідальність ЦВК, яка це не перевірила і пропустила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Тому наше завдання на сьогодні – це і вдосконалення виборчої системи (відкриті виборчі списки), і нарешті треба взяти відповідальність і призначити новий склад ЦВК. Це вже відповідальність цієї сесійної зали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до голосування. Прошу зайти до залу і зайняти свої робочі місця.

І хочу висловити свою позицію. Тут немає жодного політичного підтексту, є проста річ: громадянин іноземної держави не може бути народним депутатом України. Це проста річ, яка відповідає закону. Звичайно, кожен має свою політичну оцінку висловлюванням Артеменка про передачу Криму в оренду Росії, але зараз ми виконуємо виключно передбачену законом функцію – позбавлення депутатського мандата громадянина іншої держави. Тому я думаю, що зал проголошує консолідовано, як і щодо всіх питань, що стосувалися скасування недоторканності. Ми маємо показати, що закон і інтереси України вище від будь-якого корпоративного духу.

Отже, переходимо до прийняття рішення, і я прошу всіх зайняти робочі місця. Будь ласка, прошу приготуватися до голосування. Ставиться на голосування проект Постанови Верховної Ради України «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Артеменка А.В.» ([№6445](#)) для прийняття за основу і в цілому. Прошу проголосувати. Голосуємо, колеги! Прошу підтримати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято, вітаю! Парламент ще раз продемонстрував свою здатність ставити закон та інтереси держави вище корпоративних інтересів.

Колеги, переходимо до блоку питань житлово-комунального господарства. Маємо два законопроекти для розгляду в другому читанні, і я прошу авторів поправок приготуватися до роботи.

Розглядаємо проект Закону України «Про комерційний облік комунальних послуг» ([№4901](#)). Запрошую до доповіді секретаря Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Віталія Сташука. Будь ласка.

СТАШУК В.Ф., секретар Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №212, м. Київ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня! Шановний Голово! Шановні народні депутати! Проект Закону «Про комерційний

облік комунальних послуг», авторами якого є 32 народні депутати – представники майже всіх фракцій, внесений на виконання Директиви 2012/27ЄС про енергоефективність від 25 жовтня 2012 року. Імплементация положень цієї директиви є обов’язком України в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Основна мета законопроекту – створення умов для забезпечення 100-відсоткового обліку обсягів споживання теплової енергії та води за допомогою відповідних приладів, формування основних засад розподілу таких послуг між споживачами.

Окремо слід зауважити, що положення законопроекту не регулюють питань, пов’язаних з формуванням ціни та обліком обсягів споживання природного газу та електроенергії.

Цей законопроект прийнятий Верховною Радою за основу 18 жовтня 2016 року. За відведений Регламентом час до другого читання до комітету надійшло 206 поправок від 11 народних депутатів. За результатами опрацювання 148 поправок враховано, 58 поправок відхилено як такі, що суперечать концепції проекту.

Слід звернути увагу на такі концептуальні зміни:

уточнено термінологію в частині комерційного загальнобудинкового та розподільного індивідуального обліку комунальних послуг;

визначено строки прийняття вузлів обліку на абонентський облік, що унеможливить ігнорування монополістами показань вузлів обліку при нарахуванні плати за послуги;

спрощено порядок встановлення вузлів обліку, яке здійснюватиметься без жодної дозвільної документації, і тим самим ліквідовано потенційну корупційну складову;

збільшено термін обладнання приміщень у будинках вузлами розподільного обліку;

контролюючим органам надано право доступу до вузлів комерційного обліку для контролю правильності зняття показань засобів вимірювальної техніки;

уточнено положення про доступ третіх осіб до інформації про споживачів у частині обмежень, визначених Законом України «Про захист персональних даних»;

уточнені принципи визначення обсягів споживання теплової енергії до встановлення вузла комерційного обліку, виходячи з теплового навантаження будівлі, визначеного відповідно до проектної

документації, а також фактичної кількості годин постачання теплової енергії і фактичних кліматичних умов;

удосконалені принципи розрахункового методу визначення обсягів споживання комунальних послуг;

спрощено порядок доступу на ринок вузлів обліку, допущених для використання у країнах Європейського Союзу.

У доопрацюванні законопроекту до розгляду в другому читанні активну участь брали представники Мінрегіонбуду, Держенергоефективності, Секретаріату Енергетичного Співтовариства, громадських організацій, міжнародні експерти.

За результатами розгляду законопроекту №4901 комітет 15 березня 2017 року прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його у другому читанні та в цілому як закон. Прошу підтримати рішення комітету.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний колего.

І ми переходимо до поправок, шановні колеги.

Поправка народного депутата Дерев'янка. Наполягаєте? Будь ласка, увімкніть мікрофон Дерев'янка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №87, Івано-Франківська область, політична партія «Воля»). Партія «Воля», Рух нових сил. Я пропонував у пункті 10 частини першої статті 1, де визначено поняття «кінцевий споживач комунальної послуги» слова «або є співвласником багатоквартирного будинку, об'єднання співвласників або управитель якого уклали відповідний договір про надання комунальної послуги в інтересах співвласників» виключити, тому що таким чином законопроект посилює роль колективного споживача і колективних договорів про постачання житлово-комунальних послуг. Якщо хтось із багатоквартирного будинку не сплачуватиме за спожиті комунальні послуги, то всім іншим, які платять, доведеться платити і за тих, хто не сплатив. Тому виходить, що редакція цього пункту, яку ви запропонували,

є виключно в інтересах олігархів, для того щоб ті, хто платить, платили і за тих, хто не платить.

Тому я прошу підтримати мою поправку, адже для нас важливо, щоб закон відстоював інтереси кінцевих споживачів, а не колективних споживачів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, поправка 16 ставиться на голосування, колеги.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Не проходить ваша поправка.

Поправка 19. Увімкніть мікрофон народного депутата Івченка.

ІВЧЕНКО В.Є., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, моя поправка стосується пункту 12 статті 1, яким визначено термін «внески за встановлення, обслуговування та заміну будинкових вузлів обліку». Хотілося б, щоб ми розуміли, що внески за встановлення, обслуговування та заміну будинкових вузлів обліку мають робити безпосередньо оператори або постачальники даної послуги. Тому, колеги, я вважаю, що потрібно підтримати цю поправку.

Взагалі, цей законопроект максимально покладає зобов'язання на споживачів комунальних послуг, зокрема й обов'язок сплати внесків за встановлення, обслуговування та заміну будинкових вузлів обліку. Ці платежі матимуть регулярний характер, їх розмір визначатиметься у непрозорий спосіб, без врахування інтересів мешканців будинку. Прошу підтримати дану поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ставиться на голосування поправка 19.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка не набирає необхідної кількості голосів.

Поправка 20 народного депутата Левченка. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Цей законопроект є черговим свідченням того, що ця Верховна Рада працює в інтересах 1 відсотка населення України, а не 99 відсотків. Цим законопроектом пропонується покласти тягар встановлення зовнішніх вузлів обліку, фінансування цього питання на мешканців багатоквартирних будинків, а не на операторів, як це є усталеною практикою на сьогодні.

Знаєте, в умовах, коли стрімко зростають тарифи, коли реальна платоспроможність громадян знижується, голосувати за такі речі, щоб громадяни оплачували ще й встановлення зовнішніх вузлів обліку... Вибачте, будь ласка, це навіть не блюзнірство, я не знаю навіть які цензурні слова підібрати, щоб назвати це.

Тому ця моя поправка і низка інших поправок стосуються того, щоб прибрати такі абсолютно антинародні норми. Закликаю зараз проголосувати за поправку, а загалом закликаю всіх, особливо мажоритарників, яким потім пояснювати людям, як їм за такими тарифами оплачувати всі ці послуги, не голосувати за цей ганебний антисоціальний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставити вашу поправку на голосування?

Поправка 20 народного депутата Левченка. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправка не набирає необхідної кількості голосів.

Поправка 21. Довгий не наполягає.

Поправка 22 народного депутата Дерев'янка. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Партія «Воля», Рух нових сил. Я пропонував у пункті 13 частини першої статті 1 при визначенні поняття «виконавець комунальної послуги (виконавець)» передбачити не лише тих суб'єктів господарювання, які є виконавцями, тобто формально посередниками, а й виробників відповідної комунальної послуги (постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізоване

водопостачання). Чому? Бо споживач може укласти договір безпосередньо з виробником послуги, а не лише з посередником-постачальником. Особливо це актуально тепер, коли при використанні альтернативних джерел енергії такі виробники можуть надавати відповідні послуги. Тому прошу підтримати цю поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставиться на голосування поправка 22.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправка не набирає необхідної кількості голосів.

Поправка 24. Народний депутат Мартовицький не наполягає.

Поправка 26. Мартовицький не наполягає.

Поправка 31. Мартовицький не наполягає.

Поправка 36. Івченко, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Я прошу дуже уважно читати те, що пропонується у другому читанні. Наприклад, частина четверта статті 3: «Витрати на обладнання будівлі будинковими вузлами обліку, понесені оператором зовнішніх інженерних мереж, відшкодовуються споживачами відповідних комунальних послуг у такій будівлі шляхом сплати внеску за встановлення будинкового вузла обліку, який сплачуються виконавцеві відповідної послуги». Це маразм!

Колеги, з цих міркувань пропоную взагалі скасувати зазначені внески для споживачів шляхом виключення з тексту проекту закону відповідних положень. Прошу підтримати мої поправки, для того щоб ми бачили, що ця Верховна Рада може працювати для людей, а не перекладати фінансовий тягар із встановлення будинкових вузлів обліку на споживачів, може працювати для соціального захисту громадян, щоб вони розуміли, що вони сплачують за послугу, а не за вузли обліку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, голосуємо за поправку 36.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Все у нас по поправках, ми йдемо за Регламентом.

Наступна поправка 43 народного депутата Левченка. Вона відхилена комітетом.

Пане Віталію, ви не хвилюйтеся, як буде щось принципове, я надаватиму вам слово. Усе добре!

Будь ласка, увімкніть мікрофон Левченка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Я хотів би зараз звернутися до тих депутатів, які взагалі слухають, і нагадати їм... Я впевнений, що до вас на кожний прийом громадян, якщо ви такі проводите, приходять люди, які розповідають про те, що вони не в змозі оплачувати комунальні послуги, що вони взагалі не мають таких коштів. Я впевнений, що люди розповідають вам про те, що у них немає будинкових теплових лічильників, через те вони змушені платити божевільні гроші за дурнуваними нормативами, які встановив Кабінет Міністрів. Я впевнений, що все це люди вам розповідають. То як ви можете за такі речі зараз голосувати?

Ось ви пропонуєте... Вадим Івченко правильно зацитував, я ще раз повторю цю просто показову цитату: «Витрати на обладнання будівлі будинковими вузлами обліку, понесені оператором зовнішніх інженерних мереж, відшкодовуються споживачами відповідних комунальних послуг у такій будівлі шляхом сплати внеску...»

Як можна в нинішній країні за такі речі голосувати? Совість взагалі у вас є чи немає? Чи я не розумію, що це питання риторичне?

Я закликаю всіх адекватних депутатів не голосувати за такі речі. І прошу підтримати поправку, прибрати цей...

ГОЛОВУЮЧА. Голосуємо за поправку 43, шановні колеги.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Не враховано вашу поправку, колего.

Наступна поправка 44 народного депутата Івченка. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги! Передовсім дякую колезі Левченку за те, що він розбирається в тому, що приймає сьогодні Верховна Рада. І ще раз прошу кожного з вас, особливо мажоритарників, послухати. Колеги, ще раз зачитую, що залишили: «Розміри

внесків за встановлення, обслуговування та заміну будинкових вузлів обліку розраховуються операторами зовнішніх інженерних мереж...»

Слухайте, створили ОСББ, за управління безпосередньо сплачує мешканець, за поточні ремонти – мешканець, а тепер ще й за вузли обліку стягуватимуть плату, яку встановить монополіст!

Колеги, я вас прошу, давайте працювати на народ! Раз і назавжди! Це ж не проблема – вчитатися в закон і побачити, що там справді лобістські норми, які протягують монополісти. Прошу підтримати дану поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Голосуємо за поправку 44, колеги.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка не набрала голосів.

Поправка 45. Шахов не наполягає.

Поправка 46. Довгий не наполягає.

Поправка 49. Левченко наполягає. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Я хочу скористатися нагодою і звернутися до наших телеглядачів і радіослухачів. Я закликаю всіх українців подивитися поіменно, хто проголосує за цей законопроект. Хто з вас має Інтернет, зайдіть на сайт Верховної Ради України, там через 5 хвилин будуть результати поіменного голосування. Якщо ви старша людина і не маєте доступу до Інтернету, потелефонуйте своїй дитині, онукові і запитайте, хто і як за це голосував. Тому що це абсолютно антисоціальний, антинародний законопроект, який призведе до ще більшого тарифного навантаження на звичайного громадянина – на 99 відсотків українців.

Мою поправку 49, яка зараз розглядається, немає сенсу ставити на голосування, вона була б логічна, якби попередні поправки були враховані. Зважаючи на те, що попередні поправки, на жаль, цією олігархічною Верховною Радою не враховані, я не наполягаю, щоб цю поправку ставили на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Не вимагаєте ставити. Дякую.

Наступна поправка 51 Івченка.

Поправка 50 врахована, вона врахована по суті. Дерев'янку на-
полягає на поправці 50. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Партія «Воля», Рух нових сил. Шановні колеги! Це маніпуляція, яка здійснюється для протягування закону. Написано, що моя поправка врахована по суті, а насправді вона взагалі не врахована.

У чому суть поправки? Законодавці, які пропонують цей олігархічний законопроект, хочуть не тільки щоб люди сплачували за прилади обліку зовнішніх мереж, а ще й пропонують заборонити власнику будинку самостійно придбавати і встановлювати такі прилади. Тому моя поправка дуже проста: власники будинку можуть самостійно придбати такий прилад, встановити його, а відшкодувати їм вартість встановленого приладу має постачальник послуг. Ось у чому суть, прошу підтримати цю поправку.

Цей законопроект розроблено в інтересах постачальників, в інтересах власників теплокомуненерго, у тому числі «Київенерго», олігархів. Мені дуже шкода. Я не знаю, чи соромно тим людям, які протягують в такий спосіб законопроект, зазначаючи, що поправки враховані, тоді як насправді вони не враховані. Прошу підтримати мою поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Голосуємо за поправку 50, колеги.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Поправка не проходить.

Наступна поправка 51. Івченко наполягає, будь ласка, увімкніть мікрофон.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я ще раз хочу звернутися до фракцій: за вас же голосували люди! І особливо я хочу звернутися до телеглядачів: коли наступного разу будуть вибори, ми розвісимо в кожному під'їзді інформацію про тих, хто на вас вішає ці навантаження, змушує сплачувати за вузли обліку тощо, ми покажемо, що відбувається з іншими комунальними послугами, щоб ви розуміли, на чію користь голосують певні фракції.

Колеги, я дуже прошу, вчитуйтеся, будь ласка. Якщо вам кажуть депутати з різних фракцій, що цей законопроект лобіює інтереси постачальників комунальних послуг, а не людей, то ми з вами як представники народу, будь ласка, давайте направимо його на повторне друге читання. «Батьківщина» за цей законопроект не голосуватиме. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Наполягаєте на голосуванні вашої поправки? Ні. Рухаємося далі.

Поправка 53 Лещенка. Наполягаєте на поправці? Ні. Дякую.

Поправка 54. Дерев'яно наполягає. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановні колеги, це дуже важлива поправка. Враховуючи те, що цей законопроект покладає фінансовий тягар на людей, а не на постачальника, то я пропонував у цій поправці, щоб органи місцевого самоврядування згідно із затвердженими відповідно до законодавства програмами могли приймати рішення про виділення коштів з відповідного місцевого бюджету на обладнання будівель будинковими вузлами обліку. І я пропонував, щоб на такі вузли обліку після їх встановлення поширювалося законодавство про спільне майно багатоквартирного будинку. Тому прошу підтримати цю поправку і дати можливість органам місцевого самоврядування передбачати у своїх бюджетах витрати на фінансування встановлення таких вузлів обліку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Голосуємо поправку 54. Прошу.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправку підтримали 77 народних депутатів.

Наступна поправка 55 Івченка. Наполягаєте? Ні. Дякую.

Поправка 56. Довгий не наполягає.

Поправка 57. Шахов не наполягає.

Поправка 59. Дерев'яно наполягає, увімкніть мікрофон, будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановні колеги! Я бачу, як сьогодні протягуються інтереси Ахметова, інших олігархів, які або взяли в концесію теплокомуненерго, або вже у власність отримали. Тому я звертаюся до всіх свідомих депутатів, які не хочуть збільшувати навантаження на наших громадян, не хочуть, щоб громадяни додатково сплачували за тих, хто не платить, або щоб наші громадяни оплачували вузли обліку, які насправді обліковують послугу, яка надається постачальником.

Шановні колеги! Я прошу не підтримувати цей проект закону і направити його на повторне друге читання. І прошу мою поправку також поставити на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ставимо на голосування поправку 59.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Не підтримує зала вашу поправку.

Наступна поправка 60. Народний депутат Довгий не наполягає.

Поправка 63 (*Шум у залі*). Ми ще не дійшли до неї, шановний. Народний депутат Мусій вимагає поставити на підтвердження поправку 58. Це поправка народного депутата Сташука. Будь ласка, увімкніть мікрофон Мусія.

МУСІЙ О.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ №124, Львівська область, самовисуванець).* Шановні народні депутати! Прошу звернути увагу на поправку 58 і обов'язково поставити її на підтвердження з урахуванням того, що доповідає від комітету автор поправки – представник «Народного фронту». Особливо прошу людей звернути увагу на те, що всі лобістські поправки, що захищають інтереси обленерго, облгазів, подані від «Народного фронту» і враховані, натомість ті, що захищають інтереси людей, не враховані. Насправді це діагноз, поставлений цим пройдисвітам, які пролізли за рахунок людей у Верховну Раду, а тепер намагаються і далі залазити людям у кишеню. Я закликаю всіх народних депутатів, обраних по мажоритарних округах, проголосувати за цей законопроект не тільки жовтими, а й червоними кнопками, його взагалі потрібно викинути з цієї зали. Прошу поставити цю поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Я просила б виступаючих не називати колег пройдисвітами, бо ми тут всі колеги. А вас я дуже прошу прокоментувати цю поправку. Дякую. Ні, репліки немає, бо в нас немає депутата на прізвище Пройдисвіт.

Тому, будь ласка, зараз реакція Віталія Сташука від комітету.

СТАШУК В.Ф. Шановні колеги, ви щойно стали очевидцями такого махрового популізму і некомпетентності, від якої кожна людина, яка розуміє, про що йдеться, просто випадає в осад. Інших слів немає.

Нам розказують про те, що нібито сьогодні хтось встановлює безплатні лічильники, – це неправда. Безплатного нічого немає, припиніть обманювати народ. На сьогодні все це входить в тарифи, в інвестиційні програми. І ті люди, які за власні кошти встановили лічильник, все одно платять за те, щоб десь комусь іншому ще встановили лічильники.

Коли ви кажете, що в законі немає права місцевих органів влади фінансувати встановлення приладів обліку, – це неправда, таке право є у них, і не треба обманювати народ.

Якщо ви кажете, що власники будівель не мають права самостійно обладнати будівлю приладом обліку, – це знову-таки неправда.

Невже ви розраховуєте на те, що ніхто не читав і не скаже вам слово у відповідь? Не будьте голосливими, не обманюйте людей.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, я ще раз хочу наголосити, що комітет врахував поправку 58. Колега Мусій вимагає поставити її на підтвердження, ми мусимо це зробити. Будь ласка, просимо проголосувати «за», це позиція профільного комітету, який ретельно вивчив цей законопроект. Просимо.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Я все-таки просила б колег не розбалансовувати законопроект.

Поправка 63 Дерев'янка. Наполягаєте? Будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Я хотів би, щоб шановний доповідач, який так палко відстоює сьогодні інтереси власників концесій – олігархів,

не плував. Дійсно, всі лічильники платні, і дійсно, їх треба купувати за гроші. Але питання в тому, хто за них платить – чи люди, чи постачальник послуги. Це перше.

І друге питання – за якою ціною це придбавається.

Тому всі поправки, які я пропонував і пропоную, в тому числі, зараз, стають на захист інтересів індивідуального споживача, а не колективних споживачів, як ви намагаєтеся нав'язати сьогодні, перекладаючи весь тягар оплати на кінцевого споживача. Тому прошу підтримати поправку 63 і не перекручувати те, що ви чуєте. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка ставиться на голосування. Хто підтримує поправку 63 Дерев'янка, прошу проголосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Колеги, я хотів би звернутися до авторів поправок. Я бачу, є три активні автори правок. Чи можна надати вам слово, щоб ви обґрунтували всі поправки, на яких наполягаєте? Так, я надам слово кожному, хто має бажання.

Дерев'янка каже, що в нього ще одна правка. Будь ласка, пане Юрію, оголосіть свою правку.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Це поправка 67, яка, як і всі попередні поправки, також відхилена. Тому я хочу звернутися до депутатів-мажоритарників, до депутатів, які дійсно хочуть захистити інтереси наших громадян у сфері комунальних послуг, і закликати зал направити цей законопроект на повторне друге читання, ретельно його доопрацювати і зробити таким, який дійсно захищатиме інтереси кінцевого споживача. Щоб не нав'язували олігархи модель, коли під виглядом колективного споживача можна «всех обилетить», щоб люди платили і за себе, і за тих, хто не платить.

Я більше не братиму слово, тому прошу не підтримувати цей законопроект, направити на повторне друге читання, тому що цей законопроект антинародний, антилюдський і проолігархічний, він

посилює права природних монополістів, які й надалі обдиратимуть український народ. Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні поправки 67?

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.
Юрій Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Насамперед я хотів би звернутися до заступника Голови Верховної Ради України, яка просила не розбалансовувати законопроект. Пані Ірино, я хочу цей законопроект розбалансувати, я хочу його знищити, тому що це антилюдський законопроект. Тому, пані Ірино, будь ласка, ви всі, хто сидить у президії, маєте бути незалежними від політичних поглядів у залі, тому, будь ласка, все-таки дотримуйтеся цих принципів.

І також звертаюся до доповідача. Пане Віталію, ви навели багато всіляких моментів, а насправді я говорив виключно про одну річ. Оце все, що ви говорили, комусь із доповідачів приписували, – я цього всього не казав. Я про одну просту річ говорив: зараз перекидати безпосередньо на людей (не опосередковано, а безпосередньо) фінансування теплових лічильників не можна, тому що фактично тоді ніякі теплові лічильники в більшості будинків не будуть встановлені. Ось чому цього не можна робити. Чому це хочуть зробити монополісти? Тому що тоді вони й надалі будуть отримувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Юрію, я вам додам час. Ви наполягаєте на поправках? Назвіть, будь ласка, поправки, на яких ви наполягаєте.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Пане Андрію! Пане Голово! Я наполягаю на розгляді законопроекту відповідно до Регламенту Верховної Ради України. І я наполягаю на розгляді кожній своїй поправці окремо, наразі це поправка 69. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ставиться на голосування поправка 69 народного депутата Левченка. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Мусія.

МУСІЙ О.С. Шановні народні депутати! Наступна поправка 70 врахована, я прошу поставити її на голосування для підтвердження. Шановний пане доповідачу, ви, напевно, мали б читати Регламент Верховної Ради України, стаття 116 якого забороняє вносити суттєві зміни до другого читання. Саме ця поправка передбачає суттєву зміну: доповнити статтю новою частиною. Тому через порушення Регламенту прошу поставити її на підтвердження як таку, яка не могла бути внесена до другого читання, враховуючи Регламент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви будете коментувати?

СТАШУК В.Ф. Передайте слово, будь ласка, Альоні Бабак, вона прокоментує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте я поставлю на голосування. Отже, я ставлю на підтвердження поправку 70. Комітет її підтримав і звертається до залу, щоб ця поправка була підтримана. Прошу проголосувати поправку 70 на підтвердження. Комітет просить підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Ми щойно завалили правку, якою встановлювалося, що всі ці внески

на встановлення лічильників будуть покриватися за рахунок соціальних субсидій. Це щоб усі розуміли, що тільки-но завалили.

Шановні колеги! У залі відбувається страшенна маніпуляція щодо того, за чий рахунок сьогодні фінансується встановлення будинкових лічильників. Я маю відповідь на звернення, яке направляла до НКРЕКП, з проханням надати інформацію про суми, які ми в тарифах платимо на лічильники. Місто Київ, 2017 рік: 143 мільйони гривень на встановлення 2570 лічильників. Місто Одеса: 46 мільйонів гривень на 1359 лічильників Львів: 1 мільйон гривень на 775 лічильників. І так кожен ліцензіат у тарифах оплачує встановлення лічильників. Тому, шановні, якщо ви думаєте, що це безплатно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БАБАК А.В. Шановні колеги, ми виходимо з темної води на прозорі розрахунки і показуємо, скільки кожний будинок, кожна квартира платитиме за лічильник після прийняття цього закону. Ми порахували: за нинішніми цінами, близько 6 гривень на квартиру на місяць. Це такі розрахунки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ви даєте пропозицію, Альоно? Немає пропозиції.

Колеги, хто ще наполягає на поправках? Юрій Левченко.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Поправка 93 стосується того самого питання. Тут попередня виступаюча говорила про те, що лічильники не безплатні і таке інше. Очевидно, що вони не безплатні, раціональна людина тут про це не говорить. Тільки якщо бути реальним депутатом, який з людьми спілкується, а не бачить людей лише з вікна свого «мерседеса» чи періодично на вулиці, то всім буде зрозуміло, що тарифи не знизяться внаслідок такого рішення.

А що з'явиться внаслідок такого рішення? У законі тепер буде виписано, що лічильники мають встановлюватися безпосередньо за кошти мешканців відповідного будинку. А враховуючи те, що нормативи на сьогодні дурнуваті, завищені, і нинішнім монополістам не вигідно встановлювати лічильники, тому що їхні прибутки будуть зменшуватися, а у людей немає грошей, щоб їх встановлювати

в добровільному порядку, а не через тариф, то ніякі лічильники встановлюватися не будуть. Це зрозуміло будь-якому раціональному народному депутату, який думає, власне кажучи, про людей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто підтримує поправку 93 народного депутата Левченка, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Івченко, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я звертаюся до доповідача: не треба обманювати. Я хочу вам зачитати поправку і ваш коментар про те, що це суперечить концепції проекту. За встановлення лічильника повинен платити споживач – так записано в розданій нам таблиці. Правильно кажуть колеги, що відбувається: вони хочуть узаконити витрати, які понесли постачальники послуги.

Вони встановлять вузли обліку теплові енергії чи води, розкидають по мешканцях житлового будинку, дадуть кредит на п'ять років. І таким чином після набрання чинності цим законом ми побачимо, що тарифи зростуть, бо люди мусять сплачувати за ці вузли обліку.

Це неправильний проект, неправильна концепція. Давайте зробимо навпаки, нехай це буде інвестиційна складова постачальників послуг або, як казав Дерев'яно, нехай місцеві бюджети покривають витрати цих постачальників послуг. Колеги, неправильний законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на якій поправці? Так, будь ласка, ставлю на підтвердження поправку 91. Комітет підтримав її і просить підтримати. Ставлю на підтвердження поправку 91. І, колеги, прошу запросити депутатів до залу, через декілька хвилин відбудеться голосування законопроекту. Ставлю на підтвердження поправку 91. Прошу голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Колеги, останні виступи. Давайте узгодимо, поправка 95, це буде остання, пане Юрію. Увімкніть мікрофон Юрія Левченка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Пане Голово, я звертаюся до вас офіційно: у мене є низка поправок, які включені до порівняльної таблиці і відхилені, я наполягаю на розгляді кожної з них. Якщо всі поправки не будуть розглянуті, це буде порушення Регламенту Верховної Ради України, затвердженого законом. Я офіційно вас про це повідомляю.

Поправка 95 стосується того самого питання: пропонується виключити обов'язок мешканців щодо фінансування встановлення відповідних вузлів обліку. Прошу підтримати цю поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Юрію, я просто вас поінформую в плані організації роботи: у нас вже 12 година. Тому я прошу, назвіть поправки, на яких ви наполягаєте, і кожен з них я поставлю на голосування. Можливо це?

Хто підтримує поправку 95 народного депутата Левченка, прошу проголосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Яка поправка наступна?

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Поправка 98.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 98 ставиться на голосування. Хто підтримує поправку 98 Левченка, прошу проголосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Яка поправка наступна?

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Наступна поправка 101. Пане Андрію, але я просив би, щоб у мене була можливість обґрунтовувати свої поправки, а не перебивати мене і голосування вставляти. Я розумію, що переважна більшість депутатів не слухають, але принаймні ті, які слухають, будуть знати, за що йде голосування. Я хотів би зараз звернутися до всіх депутатів і на конкретному прикладі пояснити, чому треба підтримати мою поправку, яка виключає обов'язок мешканців фінансувати будинкові облікові вузли.

Наприклад, у місті Києві монополіст – «Київенерго», що належить пану Ахметову, сам організовує викрадення теплових

лічильників, для того щоб потім мешканці сплачували за завищеними нормативами, а вони отримували надприбутки, абсолютно нічим не обґрунтовані.

Тобто цей законопроект полегшує механізм, коли викрадається тепловий лічильник, і потім мешканцям кажуть: «А ви встановіть новий тепловий лічильник». Вони відповідають: «Ми вже рік тому встановили, у нас грошей немає». – «Ні, будь ласка, ще раз встановіть». Оце те, що, зокрема, виписано опосередковано в цьому законопроекті. Тому я закликаю депутатів за цю маячню не голосувати. Прошу мою поправку підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 101 Левченка. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Колеги, послухайте уважно, у мене є рішення, як діяти далі. Якщо поправок, на яких наполягають, небагато, ми можемо зараз вийти на голосування, якщо поправок багато – після перерви. Я хочу порадитися з цього приводу виключно для організації роботи. Якщо поправок декілька, і ми зможемо їх розглянути за 5 хвилин, я можу продовжити засідання на 15 хвилин.

Так, Івченко – одна, Левченко – п'ять. Давайте порадимось, колеги. У нас є два варіанти виходу з цієї ситуації. Пане віце-прем'єр-міністре, у нас є два варіанти: або зараз, протягом 10 хвилин, пройти ці поправки і вийти на голосування, або оголосити перерву до 12.30 і завершити потім. Як краще?

ЗУБКО Г.Г., *віце-прем'єр-міністр України – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.* Пане Голово, я вважаю, що обговорення якраз у робочому процесі, і дуже важливо все-таки завершити розгляд законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це правильно. Колеги, виключно з поваги один до одного я нагадаю кожному депутату... Пане Юрію, я нагадаю, коли у вас були прохання, я так само часто дослухався до ваших прохань. Давайте ми зараз оперативно проголосуємо ті поправки, на яких ви наполягаєте. Я згідно із законом продовжую засідання на

15 хвилин. Тому прошу колег заходити до залу, приготуватися до голосування. І прошу лаконічно висловлювати пропозиції, щоб ми змогли проголосувати і вийти на рішення, а вже о 12.30 почати розгляд наступного законопроекту. Домовилися, так?

Тоді прошу секретаріат запросити всіх до залу. І прошу назвати поправки, на яких наполягають, я їх поставлю на голосування.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Юрія Левченка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Прошу підтримати мою поправку 105, вона теж стосується виключення зобов'язання людей фінансувати безпосередньо встановлення будинкових вузлів обліку.

Я хотів би звернути увагу тих народних депутатів, які зараз коливаються щодо свого рішення. У залі відбувається дискусія щодо того, що людина все одно фінансує відповідну послугу через тариф. Так, послуга оплачується через тариф, але тоді ця послуга гарантована, і на сьогодні в законі виписано, що оператор зобов'язаний встановити відповідний обліковий вузол – лічильник.

Натомість модель, запропонована у законопроекті, прибирає цю гарантію і перекладає фінансування безпосередньо на мешканців. При цьому тарифи, очевидно, не зменшаться.

Це означатиме, що мешканці переважної більшості будинків, особливо старого житлового фонду, особливо в менш соціально захищених регіонах і містах, не зможуть собі цього дозволити і не будуть встановлювати теплові лічильники, а оператори отримуватимуть надприбутки ще більші, ніж тепер. Прошу підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які наступні поправки?

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Пане Андрію, я наполягаю на кожній поправці окремо, будь ласка. Я дію виключно згідно з Регламентом Верховної Ради України. Жодного іншого прохання у мене немає, власне кажучи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я згідно з Регламентом Верховної Ради України не можу продовжувати роботу після 12.15. У мене прохання до вас: назвіть наступні поправки.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Пане Андрію, якщо мені зараз дадуть можливість обґрунтувати всі поправки – немає питань. У мене ще три поправки, прошу надати мені 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я надам вам 1 хвилину. Пане Юрію, навіщо ви по кожній хвилині ведете цей торг? Ви ж можете протягом хвилини щодо трьох поправок виступити.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Пане Андрію, тоді я прошу дати мені... Ні, я не встигну за 1 хвилину всі три поправки розглянути. Мені потрібен час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Говоріть, я продовжу вам час.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Добре. Товариство, я зараз, виходячи з того, що мені дали можливість з приводу всіх поправок висловитися, говоритиму про поправки 105, 109, 194, 203. Три з них, а саме поправки 105, 109 і 194, стосуються, власне кажучи, якраз питання, що цей законопроект примушує мешканців безпосередньо фінансувати встановлення будинкових вузлів обліку. Тому я закликаю ці поправки прийняти, щоб цю абсолютно антинародну норму прибрати із законопроекту. Чому це потрібно зробити? Наголошую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу додати 1 хвилину.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Якщо цього не зробити, не буде продовжено встановлення будинкових вузлів обліку, тому що переважна більшість мешканців просто не мають коштів на це. Натомість оператори-монополісти, такі як приватний монополіст «Київенерго» в місті Києві, власником якого є пан Ахметов, будуть робити все можливе, щоб ускладнити цей процес. Наприклад, викрадати будинкові лічильники, як вони зараз це роблять, а мешканцям казатимуть, що ті мають встановити нові за власний кошт.

Крім того, я хотів би звернути увагу, що цей законопроект пропонує також покласти на мешканців плату за періодичну повірку лічильників. Тобто не лише встановлення, а й повірка лічильників! Моя поправка 203 пропонує виключити цю норму. Тобто це не разова витрата, а постійна, щорічна. Це ще більше навантаження на наших

знедолених громадян. Такі речі не можна підтримувати! Я закликаю всіх народних депутатів, особливо мажоритарників, не голосувати за цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Спочатку підтримайте мої поправки. Якщо вони не будуть підтримані, закликаю не голосувати за цей законопроект. Таким чином ви штовхаєте українців у ще більшу бідність. ООН вже визнала, що у нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Івченко, будь ласка, назвіть поправки, на яких ви наполягаєте.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я вимагаю поставити поправку 91 на підтвердження. Про що вона? Вона дає можливість виконавцю здійснювати заміну не всього вузла обліку, а лише частини. Уявіть собі, він буде робити заміну частини, сам себе контролюватиме, а витрати перекладуть на споживача, який усе оплачуватиме. Яка періодичність, як він це робитиме, хто контролюватиме, що він замінив? Мені здається, це корупційна норма. І коли будуть замінювати частини у вузлі обліку, додатково зніматимуть кошти із споживачів. Тому я прошу поставити цю поправку на підтвердження і не підтримувати її. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поставлю на підтвердження.

Дерев'янку. Будь ласка, лаконічно.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Партія «Воля», Рух нових сил. Шановні колеги, щойно у процесі обговорення одна із лобісток цього олігархічного законопроекту сказала про те, що сьогодні, дійсно, через НКРЕКП громадянам України виставляють вартість оплати лічильників. Так, виставляють. Знаєте, чому? Тому що це питання не врегульовано законодавчо. Саме цим законом ми пропонуємо встановити, щоб цю плату сплачували не громадяни, а постачальники. Це означає, що НКРЕКП разом зі своїм Вовком не зможе перекладати вартість облікових приладів на громадян.

Тому я вас дуже прошу не голосувати за цей законопроект у другому читанні, направити його на повторне друге читання і врахувати поправки, які сьогодні відхилили, для того щоб захистити людей, а не олігархів, інтереси яких наша пані так активно відстоює. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І заключний виступ – Мусій. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу, через декілька хвилин переходимо до прийняття рішення. Будь ласка.

МУСІЙ О.С. Шановний пане головуючий, я прошу п'ять поправок поставити на підтвердження, це поправки 113, 121, 136, 143 і 153. Коротенько про суть того, що там зроблено. Насправді схеми, які пропонує представник «Народного фронту», який стоїть за трибуною, вражають своєю простотою щодо подальшого грабування українських людей.

Той, хто проводить прийом виборців в окрузі (а я проводжу його регулярно), знає, що половина звернень громадян – щодо так званих повірок. Приходить облгаз і забирає діючий абсолютно нормальний лічильник, який щойно встановили, і покладає плату за це на споживачів всупереч прийнятому урядом рішенню про спеціальну програму оплати повірок за рахунок держави. Я вважаю, що цей ганебний законопроект потрібно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Будь ласка, позиція комітету.

СТАШУК В.Ф. Послухайте, ну треба ж мати якусь межу! Цей законопроект ніяк не стосується газових лічильників. Про що ви кажете? Ну, ви ж читайте, про що написано. До повірок газових лічильників цей законопроект не має ніякого стосунку – тепло і вода. Ну, ви хоч прочитайте, а потім морочте голови і розказуйте, хто тут за олігархів, а хто виборців приймає. Я теж приймаю виборців (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги...

СТАШУК В.Ф. Колеги, у нас є штатні борці за права народу, ми їх постійно чуємо. Ну, не треба нести ахінею. Як тільки ми ухвалимо

цей закон, НКРЕКП не зможе включати інвестиційну складову в затверджені тарифи, і для тих, у кого встановлені лічильники, ця складова зникне. Кажіть правду!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо до прийняття рішення. Я всі поправки зараз поставлю.

Геннадій Зубко, 1 хвилина. Будь ласка.

ЗУБКО Г.Г. Шановні народні депутати! Шановний пане Голово! Я хотів би передовсім подякувати активним народним депутатам, які займаються цією справою дуже фахово. Цей законопроект – це можливість зняти нормативні витрати монополістів зі споживача, можливість зменшувати споживання, можливість обліковувати енергоефективність, якої ми так добиваємося. І коли сьогодні постає питання про те, що монополіст повинен встановити лічильник, – він повинен це виконати і обслуговувати. Ми повинні дати власнику можливість управляти і потім не залежати від того, чи прилад зламаний, чи вкрадений, мати справедливий облік спожитої енергії. Це стосується тепла і води, це не стосується газу чи інших питань.

Будь ласка, ще раз дослухайтеся до фахових депутатів, які працювали над цим законопроектом, які провели масу «круглих столів» і сьогодні відстоюють цей проект зараз у парламенті.

Дякую за підтримку і прошу підтримати цей законопроект у другому читанні. Це інструмент, який дасть можливість зменшити споживання кожній українській родині. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, отже, зараз я поставлю на голосування всі поправки, які були названі, а потім будемо приймати рішення. Прошу всіх зайняти свої місця.

Отже, поправка 105 народного депутата Левченка. Комітет її відхилив. Хто підтримує цю поправку, прошу голосувати. Голосуємо.

«За» – 120.

Рішення не прийнято.

Поправка 109 Левченка. Комітет просить її не підтримувати. Голосуємо.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 194. Комітет її відхилив. Левченко наполягає на голосуванні. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

І поправка 203. Комітет її відхилив, Левченко наполягає на голосуванні. Хто підтримує, прошу голосувати. І прошу заходити до залу і займати робочі місця, колеги. Через декілька хвилин переходимо до голосування за законопроект.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Тепер є поправки на підтвердження, отже, комітет просить їх підтримати. Колеги, я прошу зайняти робочі місця. На підтвердження – це ті, які комітет підтримав і просить підтримати. Тому прошу тих, хто підтримує даний законопроект і комітет, підтримувати їх. Колеги, це важливе голосування, агітуйте депутатів.

Отже, я ставлю на підтвердження поправку 91. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги, хто підтримує закон – голосуємо.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Поправка 113 ставиться на голосування для підтвердження. Комітет просить її підтримати. Це важлива частина законопроекту. Хто підтримує законопроект, прошу проголосувати за поправку 113. Прошу голосувати.

«За» – 183.

Рішення не прийнято.

Поправка 121 ставиться на підтвердження. Комітет просить її підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 179.

Рішення не прийнято.

Поправка 136 ставиться на підтвердження. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 186.

Рішення не прийнято.

Поправка 143 ставиться на підтвердження. Комітет просить підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

І поправка 153 ставиться, на підтвердження. Прошу проголосувати. Прошу підтримати, і переходимо до голосування за законопроект. Прошу голосувати.

«За» – 198.

Рішення не прийнято.

Тепер, будь ласка, дайте рекомендацію комітету, яке рішення ставити на голосування, і будемо приймати рішення. Прошу займати свої робочі місця.

Віталій Сташук. Будь ласка.

СТАШУК В.Ф. Дуже шкода, що ця дискусія відбулася в такому форматі, тому що була можливість провести її без телекамер і всім пояснити очевидні для спеціалістів речі. Тому я пропоную, щоб не завалити питання обліку взагалі, спочатку поставити на сигнальне голосування, і якщо законопроект не набере голосів – на повторне друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, позиція комітету така: якщо немає голосів – на повторне друге читання. Всі підтримують?

Поставити спочатку в цілому, а потім на повторне? Добре. Тоді прошу всіх зайняти робочі місця. Я поставлю спочатку в цілому, а якщо не буде голосів – поставлю на повторне друге читання. Прошу всіх колег депутатів зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Колеги, я бачу, ще не всі на місцях.

Отже, колеги, я ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про комерційний облік комунальних послуг» (№4901). Хто підтримує прийняття цього законопроекту в цілому, прошу голосувати. Рейтингове голосування на предмет того, чи є підтримка в цілому. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Тепер також рейтингове голосування за те, щоб направити законопроект на повторне друге читання. Прошу проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Дякую, ситуація зрозуміла. Ставиться на голосування пропозиція направити законопроект «Про комерційний облік комунальних

послуг» (№4901) на повторне друге читання. Прошу проголосувати... *(Шум у залі)*. Так я вже ставив. Якщо в цілому поставлю, його треба буде відхилити, друзі. У цілому ставити?

Отже, колеги, ставлю тепер без рейтингового, спочатку в цілому, а якщо не пройде – на повторне друге читання.

Отже, колеги, ставиться на голосування проект Закону України «Про комерційний облік комунальних послуг» (№4901) в цілому. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Я, повернуся колеги... *(Шум у залі)*. Будь ласка, якщо є факти... *(Шум у залі)*. Колеги, я поставлю на повернення до голосування за законопроект №4901 у цілому...

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Кнопкодавство відбувається. Відбувається кнопкодавство!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто? Назвіть прізвище.

Представник комітету не мав змоги проголосувати. Я ставлю пропозицію повернутися до голосування за законопроект №4901... *(Шум у залі)*. Бачу, бачу.

Хто підтримує повернення до розгляду законопроекту №4901, прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Повернулися, переходимо до прийняття рішення. Я прошу не допускати використання чужих карток під час прийняття рішень. Зараз будемо приймати рішення, прошу не користуватися чужими картками.

Ставиться на голосування проект Закону України «Про комерційний облік комунальних послуг» (№4901) у цілому. Прошу голосувати персонально! Голосуємо, колеги, за законопроект №4901 у цілому. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Це якась катастрофа, колеги.

Я ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про комерційний облік комунальних послуг» ([№4901](#)). Прошу голосувати. Прошу підтримати – на повторне друге читання.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, згідно з Регламентом оголошується перерва на 30 хвилин. Ми продовжимо роботу о 12.55. Прошу всіх народних депутатів дисципліновано прийти до залу, будь ласка.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, час, відведений для перерви, завершився, прошу всіх заходити до залу. Прошу секретаріат запросити всіх депутатів до залу.

Колеги, переходимо до наступного питання блоку житлово-комунального господарства – проект Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ([№1581-д](#)). Прошу авторів поправок підготуватися до обговорення. Запрошую до доповіді заступника голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Бабак Альону Валеріївну. Будь ласка.

БАБАК А.В. Доброго дня, шановні народні депутати! Ми з вами продовжуємо тему житлово-комунальних послуг і переходимо до надважливого законопроекту «Про житлово-комунальні послуги». Цей проект був внесений ще попереднім урядом. Ми його не схвалили і направили на доопрацювання в комітет. У лютому минулого року законопроект прийнятий за основу, і відтоді в комітеті тривала робота з його доопрацювання до другого читання.

Народні депутати, обрані по мажоритарних округах, підтвердять, що до кожного з вас зверталися представники органів місцевого самоврядування, ОСББ, люди, які проживають у багатоквартирних будинках, з тим щоб запитати, коли ми приймемо Закон «Про житлово-комунальні послуги», який встановить вимоги до управителів, до порядку проведення конкурсу, до обов'язків управителів перед споживачами, до того, як у багатоквартирному будинку з урахуванням

того, чи є там об'єднання співвласників, чи здійснюється управління управителем, укладатимуться договори з монополістами.

Власне, цей законопроект є надзвичайно серйозним і комплексним, він врегульовує відносини між споживачами і всіма виконавцями житлово-комунальних послуг – управителями, водоканалами, теплоенерго, газопостачальними і енергопостачальними компаніями, компаніями, що вивозять сміття. Цей законопроект надзвичайно важливий для забезпечення життєдіяльності населених пунктів України, тому велике прохання від усього нашого комітету, від людей, які очікують на закон: давайте мобілізуємося і налаштуємося на активну, правильну роботу.

Законопроект коригувався відповідно до прийнятого Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Потім був прийнятий Закон України «Про ринок електричної енергії». Ми намагалися врахувати всі останні зміни в законодавстві, відобразити їх у проекті закону.

На засіданні комітету 12 квітня цього року доопрацьована порівняльна таблиця була схвалена в остаточній редакції.

У висновку Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України викладено ряд зауважень, які стосуються переважно узгодження цього законопроекту з нещодавно прийнятими законами. Ми навіть, ви знаєте, відтермінували запровадження пені як інструменту виконання зобов'язань за договорами на 1 січня 2019 року.

Тому сьогодні до вашої уваги пропонується проект закону, підготовлений до другого читання, який комітет просить вас підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я буду називати поправки, які були відхилені комітетом.

Поправка 5. Кужель не наполягає.

Поправка 7. Кудлаєнко не наполягає.

Поправка 12. Кудлаєнко не наполягає.

Поправка 14. Андрієвський не наполягає.

Поправка 24. Кудлаєнко не наполягає.

Поправка 28. Івченко не наполягає.

Поправка 30. Кужель не наполягає.

Поправка 40. Кужель не наполягає.

Поправка 43. Мартовицький не наполягає.

Поправка 44. Сажко не наполягає.

Поправка 28? Будь ласка, Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я прошу виключити із законопроекту норму, що передбачає введення плати за абонентське обслуговування. Це додатковий платіж, який буде змушений сплачувати споживач. Прошу підтримати мою поправку.

БАБАК А.В. Олександро Володимирівно, поправку 28 подав народний депутат Івченко. Уточніть, будь ласка, про яку поправку йде мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, скажіть, на чому ви наполягаєте. Увімкніть мікрофон Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Я прошу проголосувати за скасування введення плати за абонентське обслуговування. Це те, що по газу хотіла зробити НКРЕКП, тепер абонентське обслуговування буде по кожній послугі. Прошу поставити поправку 27 на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Альоно.

БАБАК А.В. Шановні колеги! Мова йде про те, що цим законопроектом у багатоквартирному будинку ми з монопольної ціни води, тепла вилучаємо витрати, пов'язані з адмініструванням договорів у багатоквартирних будинках, і визначаємо їх у розрахунку на одне приміщення, на одного абонента. Це робиться для того, щоб споживачі побачили, скільки сьогодні коштує адміністрування цих договорів і перевірка індивідуальних лічильників у багатоквартирних будинках.

Доводжу до вашого відома, що, наприклад, у місті Києві різниця в ціні 1 кубометра води, що постачається до будинку і до квартири, – 1 гривня 58 копійок, в інших містах – 1 гривня 55 копійок, 1 гривня

76 копійок. На 1 гігакалорію – 32 гривні, це в середньому в опалювальний сезон від 5 до 7 гривень за 1 квадратний метр ми вже сьогодні платимо монополістам за обслуговування.

Тепер ми виводимо обслуговування з монопольної ціни, тому що ринок постачання ресурсу до квартири не є монопольним – може бути управитель будинку, може ОСББ це здійснювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БАБАК А.В. Тому кожен споживач має прийняти рішення, яку модель відносин він обирає. І він буде дивитися на вартість цієї опції. Для цього ми повинні визначити цю ціну у вигляді плати в розрахунку на 1 квадратний метр або на одного абонента. Прямо записано, що це вилучається з ціни і не включається до вартості ресурсу, який подається в будинок.

Шановні колеги, це прозорість розрахунків, це виваженість рішень. Я дуже прошу підтримати поправку 27, тому що вона має ключове значення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка врахована редакційно, народний депутат Кужель наполягає на її підтвердженні.

Отже, колеги, комітет частково врахував поправку 27 і просить її підтримати. Прошу зайняти місця і приготуватися до голосування.

Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги, поправка уточнює пункт 11 статті 1, редакції, прийнятої в першому читанні, і якщо ми не підтримаємо її, то у нас будуть певні неточності. Цією поправкою ми уточнюємо, конкретизуємо те, що прийнято в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на підтвердження поправку 27, комітет просить підтримати. Колеги, хто підтримує дану поправку, яку підтримує комітет, прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Поправка 40 народного депутата Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Цією поправкою я просила виключити частину другу статті 2:

«Не є предметом регулювання цього Закону відносини, що виникають між співвласниками, а також між співвласниками та об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку при забезпеченні потреб співвласників шляхом самозабезпечення відповідно до статті 22 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку».

Ні, шановна пані Альоно, мають бути рівні умови для всіх співвласників – і для тих, хто створив ОСББ, і хто ні. Тому цю норму треба виключити, а не робити для ваших лобістських напрямів окремі умови. Ви тут для всіх інших запроваджуєте додаткові платні послуги, а своїх звільняєте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Бабак.

БАБАК А.В. Шановні колеги, подивіться, в якій редакції прийнято уточнення частини другої статті 2. Оскільки закон регулює відносини, які базуються на договорах, тобто є сторони договору, які між собою домовляються, ми уточнили, що не є предметом регулювання цього закону відносини, що виникають між співвласниками, а також між співвласниками та об'єднанням співвласників, тому що об'єднання співвласників не є виконавцем послуг, це просто асоціація, яка об'єднує співвласників. Тому поправка 40 пані Кужель відхилена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 40 народного депутата Кужель, комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу проголосувати. Будь ласка.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Яка поправка? Поправка 42. Секундочку, це поправка Бабак.

Дерев'янку, будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Дякую. Партія «Воля», Рух нових сил. Шановні колеги! Шановна доповідачко, ми з вами у комітеті спілкувалися на цю тему: я подав величезну кількість поправок, ви їх всі до одної проігнорували, аргументуючи тим, що я це зробив занадто пізно. Натомість ви, наприклад, у поправку 27 додали нові речення уже після того, як таблиця була повністю сформована до другого

читання. Хочу сказати вам, що така форма проведення законотворчої діяльності є абсолютно неприйнятною. Так само як неприйнятне таке брутальне протягування інтересів олігархів, як ви сьогодні це робите.

Прошу поставити на підтвердження поправки 42, 19, 58 та інші, як дійдемо, я назву наступні. Наприклад, поправка 42 створює повну юридичну невизначеність щодо використання закону, яким мають користуватися споживачі. Тому я прошу поправки 42, 19 і 58 поставити на підтвердження. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги, можна вдома самостійно зварити борщ, а можна піти до ресторану. Цей закон – про ресторан, він не регулює відносини, які існують між співвласниками. Бо вони один одному послуги не надають, вони спільно управляють спільним майном. Тому цей закон не поширюється на відносини власників, він поширюється на відносини споживача з виконавцем послуг. Є Закон України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», він регулює відносини, що виникають між співвласниками і між співвласниками та ОСББ. Тому, шановні колеги, прошу підтримати поправку 42.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, комітет просить підтримати поправку 42. Поправку 19 ми вже пройшли, в кінці можна буде поставити її на підтвердження. Треба було знаходитися в залі у робочий час. Зараз ми розглядаємо поправку 42, потім – поправка 58. Більше не буде поправок ваших, пане Юрію?

Отже, ставлю на підтвердження поправку 42. Комітет просить її підтримати. Прошу проголосувати, підтримати комітет. Голосуємо.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

І одразу поправка 58, так? Ставиться на підтвердження поправка 58. Комітет просить її підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Поправка 51. Прошу увімкнути мікрофон Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Дякую дуже. Даний розділ був відсутній, деякі пропозиції з моєї поправки 51 враховані частково редакційно, але автори законопроекту принципово не врахували статті 1⁴-1¹¹, які передбачають забезпечення парламентського контролю за додержанням прав споживачів житло-комунальних послуг, а саме створення інституту Уповноваженого із захисту прав споживачів житло-комунальних послуг.

Скажіть, будь ласка, до кого з вас не зверталися люди з тим, що вони не можуть отримати правдиву інформацію, не можуть захистити себе, коли їм виставляють неправильні рахунки? Тому ігнорування парламентом забезпечення парламентського контролю є дуже дивним. Я прошу підтримати запровадження парламентського контролю за додержання прав споживачів статтями 1⁴-1¹¹.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Бабак.

БАБАК А.В. Наша логіка була така: в теорії, звісно, можна запровадити інститут Уповноваженого із захисту прав споживачів житло-комунальних послуг, можна створювати якісь інспекції, інші державні органи, але для того щоб на рівні парламенту запровадити такий орган, необхідно внести зміни і до Регламенту Верховної Ради України, і до інших законів. Тому ми вважаємо, що запровадження такого інституту потребує додаткового законодавчого регулювання, окремими статтями це питання навряд чи можна вирішити повноцінно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, поправка 51 народного депутата Кужель ставиться на голосування. Хто підтримує цю поправку і хоче, щоб вона була врахована повністю, бо комітет її врахував лише частково, прошу проголосувати. Хто підтримує, прошу проголосувати за поправку 51.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 60. Кужель наполягає, увімкніть мікрофон.

КУЖЕЛЬ О.В. У статті 6 законопроекту визначено учасників правовідносин у сфері надання житло-комунальних послуг. Я пропоную додати до цього переліку (споживачі, управитель, виконавці

комунальних послуг) органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Це принципово, бо надання деяких комунальних послуг залежить від органів місцевого самоврядування, а ми їх не включаємо до переліку учасників правовідносин. Дякую.

БАБАК А.В. Шановні колеги! Ми вважаємо, що учасниками правовідносин фактично є сторони договору, і якщо стороною договору є орган місцевого самоврядування, то він виступає як споживач. Якщо ви вважаєте, що їх треба додати як учасників правовідносин, постає запитання: в який спосіб вони будуть долучатися? Тому що юридично в договір ми не вписуємо орган місцевого самоврядування. Якщо у парламенту є бажання підтримати цю поправку – будь ласка. Я пояснила, чому ми її не врахували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я ставлю на голосування поправку 60 народного депутата Кужель. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправка 75. Петьовка не наполягає.

Поправка 76. Константіновський не наполягає.

Поправка 89. Сажко не наполягає.

Поправка 105. Константіновський не наполягає.

Поправка 119. Константіновський не наполягає.

Поправка 128. Кудлаєнко не наполягає.

Яка поправка? Поправка 120. Дерев'янка, будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги депутати, прошу хвилинку уваги! Справа в тому, що всі ті поправки, які я подавав і які були проігноровані, це не просто мої поправки, це пропозиції Асоціації ЖБК та ОСББ, яка не могла достукатися до авторів законопроекту, тому що вони дуже жорстко протягували свою лінію. І суть полягає в тому, що всі вони волають сьогодні про те, що цим законопроектом хочуть запровадити як основу відносин між споживачем і постачальником не індивідуальні договори, а колективні.

Тому я вимушений вимагати ставити на підтвердження ті поправки, які мали б розглядатися в нормальному стані. Прошу

поставити на підтвердження поправку 120 пані Бабак, а також поправку 128. Ці поправки звужують права споживачів і розширюють права постачальників. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги, це чергова маніпуляція. У статті 22 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» визначено, що об'єднання за рішенням загальних зборів має право виступати колективним споживачем. Це діюча норма закону, ми не мали права не передбачити такої форми відносин. Тому ми гармонізували проект Закону «Про житлово-комунальні послуги» із Законом України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», доповнивши статтю 7 законопроекту новими частинами, в яких визначили права і обов'язки колективного споживача, яким може бути ОСББ. Але це добровільна форма, яка обирається за рішенням власників, якщо вони цього хочуть. Відкрийте, будь ласка, статтю 22 закону і припиніть ці маніпуляції, я вас дуже прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я поставлю на голосування спочатку поправку 120, потім поправку 128. Прошу колег зайняти робочі місця. Комітет просить їх підтримати.

Ставиться на підтвердження поправка 120. Прошу підтримати. Прошу проголосувати, комітет закликає підтримати. Голосуємо.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Тепер поправка 128, комітет її підтримує. Прошу проголосувати. Прошу підтримати поправку 128.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Поправка 117, так? Кужель, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Шановні колеги! Найгірше, що є в цьому законопроекті, – відсутність захисту прав споживача. Поправкою 117 я пропоную виключити пункт 10 частини другої статті 7, в якому передбачено, що споживач зобов'язаний «у разі несвоєчасного здійснення платежів за житло-комунальні послуги сплачувати пеню в розмірах,

установлених законом або договорами про надання житлово-комунальних послуг». Треба цю норму виключити.

Прошу вас поставити на підтвердження і не голосувати за неї, зняти пеню з наших громадян. Бо на сьогодні, ми знаємо, внаслідок зростання тарифів у нас на 20 мільярдів неоплачені комунальні послуги. Що ви робите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я уточню: поправка 117 відхилена. Ви просите зал її підтримати?

Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги! Оскільки цей законопроект регулює відносини, він, безумовно, має узгоджуватися з Цивільним кодексом України, який визначає, що істотними умовами будь-якого договору є права та обов'язки сторін, а також відповідальність і санкції за невиконання обов'язків. Якщо парламент вважає, що ми взагалі сферу житлово-комунальних послуг в частині виконання сторонами зобов'язань будемо робити окремою в цивільному законодавстві, то, напевно, він має приймати таке рішення.

Просто хочу звернути увагу, що, станом на 1 квітня цього року, за даними Держстату, за всі комунальні послуги сплачено 93,4 відсотка нарахованих сум: за тепло – 91 відсоток, за воду – 110, за житло – 95, за електроенергію – 78, за вивезення побутових відходів – 96 відсотків. Тобто ми зараз говоримо про те, що треба підтримати меншість, яка не платить, і ігнорувати інтереси більшості, яка платить. Тому рішення про пеню – це, безумовно, рішення цього парламенту. Чи будуть у нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, пані Олександро, уточніть. Увімкніть мікрофон Кужель, 30 секунд.

КУЖЕЛЬ О.В. Уточнюю: я прошу поставити на підтвердження пункт 10 частини другої статті 7, який передбачає сплату громадянами пені. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть номер поправки.

КУЖЕЛЬ О.В. На підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який номер?

КУЖЕЛЬ О.В. Моя поправка 117, а я вимагаю поставити на підтвердження пункт 10.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає такої форми, пані Олександро, ми працюємо над поправками. Ваша поправка була відхилена комітетом, зал може її підтримати. Власне, це я і ставлю на голосування.

Отже, хто підтримує поправку 117 народного депутата Кужель, відхилену комітетом, прошу проголосувати. Будь ласка.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі. Поправку 128 ми ставили, перестаньте називати ті самі поправки.

Дерев'янку щодо поправки 134, потім Івченко щодо поправки 190.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановній Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Щойно доповідачка говорила про те, що цей законопроект передбачає добровільну можливість укласти індивідуальні договори. Натомість вона не каже про те, що 80 відсотків норм цього законопроекту стосуються колективних договорів, які домінують і які фактично будуть нав'язані споживачам. А це означає, що люди, які сплачують за житлово-комунальні послуги, платитимуть і за себе, і за тих, хто не платить.

Якщо сьогодні неплатник заборгував постачальнику послуг, постачальник подає до суду. Завтра, після ухвалення цього законопроекту з усіма поправками, які, на превеликий жаль, були враховані, ми будемо мати ситуацію, коли змушені будемо платити і за тих, хто не платить, і самі за себе! Тому я прошу поставити на підтвердження поправки 134, 176 і 190. Прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги! Те, що зробив народний депутат, я вважаю це диверсією, тому що він з прав і обов'язків управителя намагається... Ви чули, про що він казав? Він розповідав про примушування до підписання індивідуальних чи інших договорів.

Це частина перша статті 8, що встановлює прав і обов'язків управителів, які у разі укладення індивідуального договору з монополістом зможуть отримувати від споживача інформацію про зміну власника житла та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, утворювати системи управління якістю та проводити їх сертифікацію, здійснювати щомісячний розподіл загальнобудинкового обсягу послуг тощо.

Тобто якраз все навпаки: ця стаття передбачає, що люди можуть укладати прямі індивідуальні договори, і є певні функції управителя, який також може брати участь у цих процесах, бо він обслуговує будинок. Тому, шановні колеги, прошу підтримати поправку 134 як таку, що не має жодного відношення до наведеної аргументації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пані Альоно, я зараз поставлю всі ці поправки на підтвердження, а в кінці, в заключному слові, ви назвете поправки до законопроекту, які є принциповими, і у нас буде шанс до них повернутися. Ви просто собі занотуйте поправки, які є принциповими.

Зараз ставиться на підтвердження поправка 134. Комітет просить її підтримати. Колеги, я прошу тих, хто підтримує даний законопроект, хто підтримує позицію комітету, підтримати поправку 134. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Поправка 176 ставиться на підтвердження. Комітет просить підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

І поправка 190 – на підтвердження. Комітет просить підтримати. Прошу проголосувати.

«За» – 126.

Рішення не прийнято.

Колеги, хто ще наполягатиме на поправках, щоб я зорієнтувався? Один, двоє, троє, четверо. Якщо можна, зорієнтуйте мене, яка кількість поправок приблизно. Пані Олександро? Три. Левченко – дві. Давайте, колеги, я буду надавати слово тим, хто наполягає, і ви одразу будете називати свої поправки блоком, а потім підемо далі (*Шум у залі*). Будь ласка, ми йдемо за законом, все нормально.

Будь ласка, пані Олександро. Увімкніть мікрофон Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Поправку 167 ми подали разом з Іваном Крульком і пропонуємо виключити частину другу статті 9, в якій передбачено, що за бажанням споживача оплата житлово-комунальних послуг може здійснюватися шляхом внесення авансових платежів. Ті, хто займається бізнесом, знають, що і пан Ахметов, і всі інші вимагають оплату своїх послуг авансом. Прошу проголосувати за виключення норми про оплату житлово-комунальних послуг авансом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, я ставлю на голосування поправку 167 народного депутата Кужель. Комітетом вона відхилена. Хто підтримує поправку Кужель, прошу проголосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 235 потім, зараз щодо поправки 204, але обґрунтуйте відразу три свої поправки, якщо можна. Добре? Будь ласка. увімкніть мікрофон Дерев'янка.,0

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Дякую. Партія «Воля», Рух нових сил. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Тут доповідка говорила про те, що це диверсія, коли ми хочемо зробити законопроект кращим. То я вам скажу, що диверсія не це, диверсія – це коли на виборах олігархи розкладають свої яйця по різних кошиках, до різних демократичних партій, і з цих яєць вилуплюються пташки, які потім відстоюють інтереси олігархів, дискредитуючи ці демократичні сили. Оце справжня диверсія.

Тому якщо ми говоримо сьогодні про захист індивідуальних споживачів, то давайте захистимо їх конкретно в цій залі. Тому я прошу поставити на підтвердження поправку 204 щодо істотних умов договору про надання житлово-комунальної послуги, а також поправку 222

щодо порядку укладання таких договорів і поправку 231. Прошу вас поставити на підтвердження ці три поправки і не допустити ситуації, коли олігархи через цих пташок протягують свої інтереси. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги, це нонсенс – те, про що зараз йдеться. У законі передбачено, що всі послуги будуть надаватися за типовими договорами, які затверджує Кабінет Міністрів. Відповідно ми мусимо виписати, що є істотними умовами цих договорів. Тому визначено, що істотними умовами договору надання житлово-комунальної послуги є перелік послуг, вимоги до якості послуг, права і обов'язки сторін, відповідальність сторін за порушення договору, ціна послуги, порядок оплати послуги, порядок і умови внесення змін до договору, строк дії договору. Це як вказівка для Кабінету Міністрів щодо затвердження типового договору. Шановні, про що йде мова, про яких олігархів? Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на підтвердження поправка 204, комітет просить її підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати, голосуємо.

«За» – 135.

Рішення не прийнято.

Поправка 222 ставиться на підтвердження, комітет просить її підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 109.

Рішення не прийнято.

Поправка 231 ставиться на підтвердження. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Комітет підтримує. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 125.

Рішення не прийнято.

Пане Юрію, які у вас поправки?

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. У мене поправки 199 і 242, але окремо, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, по 1 хвилині кожна. Поправка 199.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. У цьому законопроекті вноситься дуже цікава норма, на мою думку, це взагалі абсурдна річ, що людей повідомляють про збільшення тарифів через 15 днів з дати введення їх у дію (це частина п'ята статті 10). Де логіка? Тобто ввели нові тарифи, а потім повідомили про їх збільшення? Вибачте, товариство, це якась тотальна маячня.

Тому моя поправка пропонує повідомляти людей як мінімум не пізніше як за 10 днів до введення нових тарифів у дію. Це логічно, бо повідомляють перед набранням чинності нових норм, а не після того, що підвищили тарифи, а тепер, будь ласка, сплачуйте. Розумієте? Тому прошу, будь ласка, врахувати цю поправку, на мою думку, це очевидні речі для будь-якої раціональної людини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Фактично ми дублюємо ситуацію, яка є на сьогодні, що інформація про прийняте уповноваженим органом рішення про зміну ціни доводиться до відома споживача протягом 15 днів, тобто не можна людей попередити до прийняття рішення. Тобто рішення приймаються, і ми зобов'язуємо протягом 15 днів поінформувати споживача про прийняте рішення. Але в законопроекті є норми про попереднє інформування про бажання змінити ціну. Є прийнятий закон, поданий Президентом (пам'ятаєте?), де також регулюються питання інформування споживача про намір зміни ціни, і у нас також є про намір зміни ціни. Але цей пункт стосується інформування про вже прийняте рішення, тому ми не підтримали поправку 199.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, ставиться на голосування поправка 199 народного депутата Левченка, комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати, будь ласка.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, давайте я надам слово Івченку, а потім вам, добре?

Будь ласка, Івченко. Дві поправки – 2 хвилини.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я хочу підтримати колег Дерев'янка, Левченка, Кужель, які дійсно вивчили

даний законопроект. Ось подивіться, що знову покладається на споживача – оплата витрат на обслуговування внутрішньобудинкових систем, витрат на технічне обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем електропостачання та газопостачання. У цьому контексті буде відбуватися зростання тарифів на послугу з розподілу газу за рахунок включення до них витрат на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання.

Шановні колеги, скасовується право виконавця повертати отриману компенсацію за надані окремим категоріям громадян пільги та нараховані субсидії з оплати житлово-комунальних послуг, погіршується правове становище споживачів при укладенні договору. Я вже мовчу про те, про що казав колега Левченко, що коли вони змінюють тариф, то з 10 до 15 днів збільшили строк інформування споживача. А також передбачається укладення договору про надання послуг виконавцями не з кожним із співвласників багатоквартирного будинку, а з управителем. Колеги, ці законопроекти – і перший, і другий – дійсно не відповідають тим вимогам, які сьогодні перед нами ставлять люди, які утворили ОСББ. Тому прошу поставити на підтвердження поправки 240 і 305. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Поправка 240 стосується порядку укладання, зміни і припинення договорів про надання послуг з управління багатоквартирним будинком. Я не можу зрозуміти, про що каже пан Івченко, мабуть, йшлося про інші статті. Ви говорили про одне, а в поправці 240 – саме про порядок укладання, зміни і припинення договорів. Якщо ми зараз поставимо її на підтвердження і не проголосуємо, з тексту буде вилучена стаття про порядок укладання і припинення договорів. Якщо нам цього треба... Я бачу, що це спрямовано на деструктив.

Шановні колеги, скажіть, будь ласка, хто в цій залі знає, скільки він платить за утримання своїх внутрішньобудинкових мереж? У розрахунку на квадратний метр, конкретно. Скільки ви платите представникам монополіста за зняття показників лічильника? Скільки ви платите за лічильник? Ви знаєте цю суму? Цим законом ми робимо структуру плати прозорою, кожен елемент плати буде чітким рядком

договору, до нього буде кошторис, зокрема на утримання мереж. Все це буде чітко виписано, і людина прийматиме рішення, враховуючи цю інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу підготуватися до голосування. Поправка 240 ставиться на підтвердження. Комітет її підтримує і просить зал також підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

БАБАК А.В. Це про порядок укладання договорів. Інакше ця стаття зникне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу голосувати і підтримати.

«За» – 153.

Рішення не прийнято.

І поправка 305 – на підтвердження. Комітет просить підтримати. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 140.

Рішення не прийнято.

Колеги, я хочу ще раз вас попередити: за 5-7 хвилин ми маємо завершити обговорення. Я прошу секретаріат і голів фракцій запрошувати депутатів до залу.

Олександра Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Ще багато поправок, пане Андрію. Я хочу зауважити, що сьогодні зранку нам роздали нову таблицю з новою нумерацією поправок, тому зараз складно, цього не мали права робити. Тому давайте працювати послідовно за поправками.

Поправка 185. В редакції законопроекту, прийнятій у першому читанні, записано, що орган місцевого самоврядування обирає нам управителя і визначає ціну на послугу на рівні ціни, запропонованої в конкурсній пропозиції переможцем конкурсу. Перепрошую, а за що ми будемо платити? За то, что они своих родственников нам управителями поставят? Тому я прошу доповнити абзац другий частини другої статті 10 словами «але не вище за середню ринкову та в обов'язковому порядку узгоджується зі споживачем». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, я ставлю на голосування поправку 185 народного депутата Кужель, відхилену комітетом. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати, будь ласка.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Увімкніть мікрофон Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Передайте слово Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я звертаю вашу увагу, що поправкою 187 ми хотіли запровадити норму про обов'язкове узгодження із споживачем питання управління багатоквартирним будинком. У висновках написано, що ця поправка нібито врахована в частині другій цієї статті. Але я дивлюся частину другу, і ніде там немає норми про те, що управління багатоквартирним будинком в обов'язковому порядку узгоджується із споживачем. Тому я прошу поставити цю поправку на голосування і підтримати її. Це логічно, коли із споживачем узгоджуються всі речі, що відбуваються в його багатоквартирному будинку.

Більше того, Андрію Володимировичу, я прошу вас наголосити комітетам, щоб порівняльні таблиці, подані для розгляду законопроектів у другому читанні, не змінювалися. Тому що це означає, що після другого читання ще відбувалися якісь маніпуляції з текстом. Скажімо, в наших документах ця поправка значилася як 175, а тепер вона значиться як 187.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні колеги, на кожну правку треба дивитися в загальному контексті закону. Тут мова йде про управителя, обраного на конкурсних засадах органом місцевого самоврядування. Це означає, що в будинку власники самостійно не визначилися з тим, як буде управлятися їхній будинок. Тому був проведений конкурс, вибраний управитель, визначена ціна, і тут вже узгоджувати... Люди самі не прийняли рішення.

В усіх інших випадках, коли власники самостійно приймають рішення, без них нічого не відбувається. І кошторис, і умови договору, враховуючи типовий договір, узгоджуються на загальних зборах, без цього взагалі рішення не приймаються.

А в даному разі виходить, що вже пройшов конкурс, а ми тепер ще повинні йти щось узгоджувати. Ми ж даємо право людям у випадку, коли управитель визначений за конкурсом, протягом двох місяців взагалі змінити його, якщо він був обраний органом місцевого самоврядування, а їм не сподобався. Не подобається – змінійте управителя, беріть договір і визначайтеся. Тобто тут йшлося про управителів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, поправка 187 ставиться на голосування. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я також хочу, пане Голово, звернути увагу на якусь деструктивну роботу комітету, оскільки в цьому талмуді знайти потрібну поправку дуже складно. Тому я просив би поправку 361 поставити на підтвердження.

Я скажу, що житлово-комунальна послуга насамперед має бути якісною. Ми не можемо стимулювати до цього виконавців житлово-комунальних послуг такими поправками, які не дають можливості притягти їх до відповідальності. Ця поправка викладає частину третю статті 26 в такий спосіб, що розширюються можливості виконавця житлово-комунальної послуги щодо уникнення відповідальності за неякісне надання житлово-комунальної послуги. Я думаю, що потрібно, навпаки, встановити більш жорстку відповідальність для тих, хто надає житлово-комунальні послуги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альона Бабак. Будь ласка.

БАБАК А.В. Навпаки, тут мова йде про те, що в разі укладення індивідуального договору, тобто якщо у нас договір між квартирою і монополістом (не колективний договір, не колективний споживач чи якісь інші моделі), то монополіст відповідає і на межі внутрішньобудинкових систем будинку та інженерно-технічних мереж приміщення споживача, тобто відповідає за якість послуги до квартири.

На сьогодні цього немає, ви маєте індивідуальні договори, але монополіст не відповідає за якість. Ну, це вакуум. Тому ми намагаємося врегулювати і визначаємо, що при укладенні індивідуальних договорів відповідальність за якість на всьому ланцюгу відносин від монополіста до квартири несе монополіст. Це особливість... *(Шум у залі)*. Яка поправка?.. *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на голосування поправку 361 на підтвердження. Комітет просить її підтримати. Отже, прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Колеги, хто ще наполягає на поправках? Дерев'янку, три поправки, будь ласка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановний Андрію Володимировичу, ми пропустили дуже важливу поправку 347, яка передбачає: «У разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі, встановленому в договорі, але не вище 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення... Нарахування пені починається з першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного терміну внесення плати за житлово-комунальні послуги».

Цю поправку обов'язково треба поставити на підтвердження. Чому? Тому що домінуючі колективні договори будуть передбачати, що люди, які заплатили, будуть платити і за тих, хто не заплатив. Або будуть думати, платити чи не платити. А нараховувати їм пеню почнуть з моменту, коли весь будинок не заплатить, і весь будинок без індивідуальних договорів буде нагромаджувати заборгованість. Тому прошу поставити поправку 347 на підтвердження. І потім поправку 362. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви назвали поправки 347 і 362, ще третю назвіть.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Я потім виступлю, в кінці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я розумію цю технологію: затягувати розгляд, для того щоб не було прийнято рішення. Але обговорення й полягає в тому, щоб була дискусія з цього приводу. Зараз я поставлю дві поправки, які були названі, на підтвердження.

Хто підтримує поправку 347, прошу проголосувати. Комітет просить підтримати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято.

Хто підтримує поправку 362, прошу проголосувати на підтвердження. Комітет пропонує підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо, колеги.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Олександри Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Пане Андрію, я вас дуже прошу не порушувати Регламент і розглядати всі поправки, це наша законотворча робота, а не «гнать лошадей», приймаючи неякісні закони.

У цьому законопроекті немає громадянина України, немає споживача. Тому я прошу поправкою 236 виключити норму, що ми – споживачі сплачуємо ще й додаткову плату за клієнтське обслуговування. Прошу підтримати, щоб потім не кричали: «Выбить им глаза, кто за это проголосовал»!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 236 народного депутата Кужель комітетом відхилена. Хто підтримує цю поправку, прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Івченко, дві останні поправки. Будь ласка, увімкніть мікрофон Івченка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Андрію Володимировичу, коли ми готуємося до розгляду законопроекту, ми кожену поправку розглядаємо і читаємо. Не потрібно звинувачувати депутатів, які мають іншу точку зору.

Пан Дерев'янка читав поправку, де чітко записано: «Виконавець комунальної послуги не несе відповідальності за її ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості» – це була поправка 344, а тепер це поправка 361. До чого я веду? Ми готуємося за однією таблицею, а потім нам перед засіданням роздають іншу. І повірте, ми намагаємося зробити так, щоб не перекладати на плечі споживачів оплату неякісних житлово-комунальних послуг.

А на підтвердження я прошу поставити поправку 437, де вводиться застереження «якщо інше не встановлено договором», що створює передумови на перекладання зазначених витрат на плечі споживачів. Це знову поправка Бабак. Тому я ще раз прошу зрозуміти: ми намагаємося вивчити законопроект, у нас інша концепція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви казали про дві поправки. Назвіть другу, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Поправка 437. Я хочу просто попросити вас, ми сьогодні бачимо іншу концепцію. Цей законопроект перекладає відповідальність за оплату утримання внутрішньобудинкових мереж та інших послуг на споживачів. Ми не хочемо, щоб люди, які створили ОСББ, платили більше. А колективні договори з управителем – це взагалі нонсенс, не спитавши жодного мешканця будинку, чи враховані їхні інтереси, чи ні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Альоно Бабак, прокоментуйте.

БАБАК А.В. Шановні колеги, до мене в офіс прийшли представники декількох асоціацій ОСББ і сказали (це пряма мова, вибачте): «Ми не пустимо Фірташа в наш будинок». Вони не хотіли монополіста в обслуговуванні внутрішньобудинкових мереж. Цей законопроект ставить в першооснову право власника визначати, хто буде обслуговувати внутрішньобудинкові мережі. І тут все будується на прийнятті

власниками рішення щодо визначення того, хто буде обслуговувати «внутрянку». Це перше.

Друге. Якщо ви думаєте, що не платите за обслуговування «внутрянки» – це другий міф чи третій, чи двадцять п'ятий за сьогодні. Ви платите у квартирній платі – у послугі «утримання будинків, споруд, прибудинкових територій» за обслуговування «внутрянки», але навіть не знаєте, скільки і за якою системою. Тому ми говоримо, що це окрема плата, кошторис якої узгоджується з власниками, і тоді ви розумієте, хто краще надасть вам цю послугу.

І щодо того, що виконавець не відповідає. Так, ми людям відкриваємо очі, виконавці сьогодні не відповідають за якість. Маю на увазі виконавці послуг водопостачання, водовідведення і тепlopостачання. Якщо ви, маючи індивідуальні договори, думаєте, що вони відповідають до вашого крана, то ви помиляєтеся, тому що кожен з депутатів має скарги від людей, яким монополісти відповідають: «А тут внутрішньобудинкова мережа засмічена, а тут у вас будинок не утеплений». Тому ми кажемо: якщо індивідуальний договір – будь ласка, монополісте, відповідай до крана. І там записано: «крім індивідуальних договорів». За індивідуальним договором відповідає, а якщо інший договір – тоді, шановні, не відповідає. І давайте будемо з людьми чесними, не замилювати очі один одному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування поправку 437 на підтвердження. Комітет просить її підтримати. Колеги, прошу сконцентруватися, зараз ми перейдемо до прийняття рішення. Поправку 437 голосуємо на підтвердження. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 163.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, сконцентруйтеся. Які? Зараз Юрій Левченко, потім Кужель. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Насамперед щодо механізму прийняття цього законопроекту. Ми тут довго розбиралися з номерами поправок, бо виявляється, що остаточна таблиця з'явилася на сайті Верховної Ради сьогодні вночі. Це порушення Регламенту Верховної Ради України. У мене

складається враження, що це було зроблено навмисно, для того щоб ті нечисленні народні депутати (їх небагато, декілька десятків), які реально цікавляться законопроектами, називали не ті цифри і їх виставляли на посміховисько, як зараз це робить доповідачка, розказували, що ви не знаєте, про що кажете. І для того порушили Регламент.

І окремо хотів би зазначити. Коли постійно кажуть: покажіть людям, за що вони платять... Пані доповідачко, ви, очевидно, забуваєте, що людям спочатку треба дати чим платити, а не щоб вони знали, за що платять. Бо навіть якщо вони будуть знати, за що платять, але нічим буде платити, їм це не дуже допоможе. А от коли в цьому законопроекті, зокрема, запроваджується обов'язкова абонплата по всіх комунальних послугах... Будь ласка, 10 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, 10 секунд.

ЛЕВЧЕНКО О.В. Як нещодавно зробили з газом, наприклад. НКРЕ розказувало: от, ми зробили абонплату, але насправді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Минуло 10 секунд.

Це останні поправки. Будь ласка, я прошу запросити депутатів до залу. Я продовжую засідання на 15 хвилин. Поправка 205, я пам'ятаю, ще поправка 207.

Олександра Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В. Дякую. Пані Альоно, ви обіцяли після прийняття цього законопроекту скласти повноваження. Я розумію, політичну відповідальність за цей законопроект ви не хочете нести. І щоб розуміла фракція Об'єднання «Самопоміч», що вона нестиме політичну відповідальність за цей законопроект.

Тому я ще раз наголошую: ви кажете напівправду, бо знаєте, що прямі договори зможуть заключати там, де є ОСББ. Ваш законопроект не сприймає 90 % населення України, і запроваджувати зараз для всіх насильно управителя, якому ми не будемо встановлювати заробітну плату... Через відхилення поправки 299 ми навіть не зможемо припинити договір, якщо управитель не виконує своїх обов'язків. У нас немає конкретності комерційного обліку. Я хочу сказати, що цей

законопроект не може бути прийнятий у другому читанні, це ганьба для парламенту і неповага до народу України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І остання поправка 207 Мартовицького, увімкніть мікрофон.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №36, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановні колеги! Неприйняття даної поправки викликає ризик хаотичного проведення поточних ремонтів мереж різними виконавцями послуг. Це по-перше.

По-друге, у тексті законопроекту відсутня норма щодо того, з ким саме має укладатися договір на обслуговування внутрішньобудинкових мереж, – з правлінням ОСББ чи з кожним власником квартири.

По-третє, якщо співвласники не об'єдналися, неможливо розрахувати вартість обслуговування внутрішньобудинкових мереж та стягнути її. Є різні виконавці різних послуг, є питання, хто з них буде використовувати центральний тепловий пункт, тощо. Це ускладнить поділ зон відповідальності та витрат. Тому я прошу підтримати цю мою поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 207 Мартовицького, комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

Прошу заходити до залу і готуватися до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. І ще я надам заключне слово представнику комітету.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, Дерев'янку, 10 секунд.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановний Андрію Володимировичу! Хочу звернути увагу залу на те, що цей законопроект треба доопрацювати, на превеликий жаль, він є неякісним. На превеликий жаль,

представники фракції, які виступають за дотримання Регламенту, грубо порушили Регламент і щодо підготовки таблиці, і щодо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте коротко, будь ласка, 30 секунд.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Попередній законопроект, також олігархічний, був підтриманий у повному складі «Опозиційним блоком», тому що там є власники всіх цих мереж. Зараз, я прогножую, буде така сама ситуація. Прошу не приймати цей законопроект у другому читанні, доопрацювати його, зробити якісним, а не говорити про добрі наміри під час поганої роботи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключне слово представника Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Бабак Альони Валеріївни. І прошу приготуватися до прийняття рішення.

БАБАК А.В. Шановні колеги, я відреагую на деякі зауваження.

Перше – щодо абонентської плати, яка нараховується обов'язково за всіма видами послуг. Ні, вона не нараховується ні на газ, ні на електрику, там діють свої норми, абонентська плата буде застосовуватися виключно до індивідуальних договорів. Тут була переплутана позиція. Що таке індивідуальний договір? Це лише тоді, коли монополіст забезпечує послугу до крана, до батареї, в усіх інших випадках власники завжди мають вибір і ще принаймні три варіанти відносин, де абонентська плата не нараховується, – вони обирають або ОСББ, або житлово-комунальне господарство, або управителя. Тобто вона застосовується виключно в одній ситуації.

Друге – щодо політичної відповідальності. Так, я піду з парламенту, і тоді я буду не в статусі народного депутата, а в статусі споживача, який користуватиметься послугами, як і всі інші споживачі. Тому мені жити, так само як і кожному з нас, за цим законом.

Щодо управителів, яких нав'язують. Шановні колеги, люди сьогодні кажуть: ви нам дали право обирати управителя, але ви не дали нам типовий договір...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 1 хвилина, будь ласка.

БАБАК А.В. Міста не можуть сьогодні провести тендери! Спитайте у міст, в яких представлені ваші політичні сили, вони не можуть провести тендери, тому що немає типового договору на управління. Шановні, блокується реформа житлово-комунального господарства, люди обмежені в реалізації своїх прав. Кабінет Міністрів України відповідно до цього закону... *(Шум у залі)*.

У Законі України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» інші умови, тому Кабінет Міністрів не може затвердити типовий договір, бо закону немає. Ми блокуємо всю реформу в Україні, люди сидять і не можуть нічого зробити... Будемо чекати.

Щодо цього законопроекту. Шановні, ми завалили поправки по дуже критичних позиціях. Я думаю, ми мусимо запитати сьогодні зал, що робити далі. Навіть якщо направити на повторне друге читання, то наступного разу ми так само будемо через поправки валити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

БАБАК А.В. Тому вирішуйте, як далі має працювати комітет, тому що доопрацювання було дуже серйозне, дуже ґрунтовне, дуже детальне, з урахуванням всіх особливостей прийнятих законів «Про ринок природного газу», «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Ви уявляєте, скільки часу цей законопроект у залі парламенту? Скільки вимагало сил – доводити постійно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, віце-прем'єр-міністр України Геннадій Зубко, 1 хвилина, і переходимо до прийняття рішення.

ЗУБКО Г.Г. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Дуже дивно було з'ясувати, що деякі народні депутати не знають, за що люди сьогодні платять. Вони платять сьогодні і за внутрішньо-будинкові мережі, і за постачання послуг, на жаль, це не врегульовано.

Єдине, що нам дуже важливо зараз, – це договір на управління будинком. Бо коли ми кажемо, що формуємо ринок енергоефективності, створюємо інструменти для того, щоб держава могла надати

власнику допомогу, то сьогодні ми, на жаль, не маємо інструменту, щоб люди могли управляти своєю власністю.

Перед цим ми розглядали законопроект «Про комерційний облік комунальних послуг». Також питання, пов'язане з наданням житлово-комунальних послуг, нам потрібно зняти з людей піднормативні витрати монополістів, щоб люди не платили зайве – за порвані труби, за ненадану або неякісну послугу.

Дивіться, ми практично з 2015 року розглядаємо проекти цього закону. Я розумію, що відбувається блокування можливості отримання нашими споживачами якісної, справедливої послуги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, завершуйте.

ЗУБКО Г.Г. Найголовніше – дати можливість людям управляти своєю власністю. Скажу відверто, після того як був прийнятий Закон «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», зневіра людей у тому, що їм дадуть можливість управляти своїми будинками, зросла, бо на сьогодні свавілля жеків продовжується, не відпускають людей. Тому що і ремонт житлового фонду, і ремонт внутрішньобудинкових мереж – це величезні гроші, які ніхто не хоче відпускати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, яка ваша пропозиція?

ЗУБКО Г.Г. Моя пропозиція: спробувати направити законопроект на повторне друге читання. Комітет має відпрацювати його і познімати всі зауваження, перевести це питання з політичної площини у площину захисту прав споживачів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я ставлю залу запитання: повторне друге читання всі підтримують? Це компромісна позиція? Тоді навіть не ставлю в цілому, одразу ставлю направлення до комітету для підготовки на повторне друге читання. Це компромісна позиція. Колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція комітету направити проект Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (№1581-д) на повторне друге читання. Давайте всі мобілізуємося і разом

проголосуємо. Так, ми домовилися, тому в цілому не ставимо. Прошу проголосувати. Прошу підтримати, колеги. Голосуємо.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Колеги, будь ласка, залишайтеся на місцях, не виходьте із залу.

Я ставлю про повернення до розгляду законопроекту №1581-д. Прошу проголосувати за повернення до розгляду. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

І колеги, я ще раз ставлю на голосування (ми домовилися, що підтримаємо цю пропозицію) – направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ([№1581-д](#)). Ми домовлялися, що підтримаємо, колеги. Я прошу всіх проголосувати і підтримати. Увага, кожен голос має вагу! Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Бажаю комітету доопрацювати законопроект, щоб наступного разу ми змогли вийти на позитивне рішення.

Згідно з Регламентом ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині ми продовжимо нашу роботу, тому прошу всіх прибути на вечірнє пленарне засідання. Дякую.